

*Diagnoza problemu
przemocy domowej na
terenie Gminy
Skaryszew*

Spis treści

1.	WPROWADZENIE	1
1.1	Cele i ogólne założenia badania.....	3
1.2	Problematyka badania	3
2.	METODOLOGIA BADANIA.....	5
2.1	Opis metody i próby badawczej.....	5
2.2	Narzędzia badawcze	6
3.	BADANIE MIESZKAŃCÓW GMINY SKARYSZEW	7
3.1	Struktura badanej próby	7
3.2	Postrzeganie wybranych problemów społecznych.....	11
3.3	Wiedza dotycząca zjawiska przemocy	12
3.4	Przemoc domowa z perspektywy mieszkańców Gminy Skaryszew	15
3.5	Przemoc rówieśnicza.....	21
3.6	Bezpieczeństwo w najbliższym otoczeniu.....	23
4.	BADANIE UCZNIÓW	33
4.1	Charakterystyka respondentów	33
4.2	Struktura rodziny.....	34
4.3	Problem przemocy z perspektywy uczniów	35
5.	WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	53
5.1	Wnioski	54
5.1.1	Wnioski z badania mieszkańców Gminy Skaryszew	54
5.1.2	Wnioski z badania uczniów Gminy Skaryszew	56
5.2	Rekomendacje.....	57

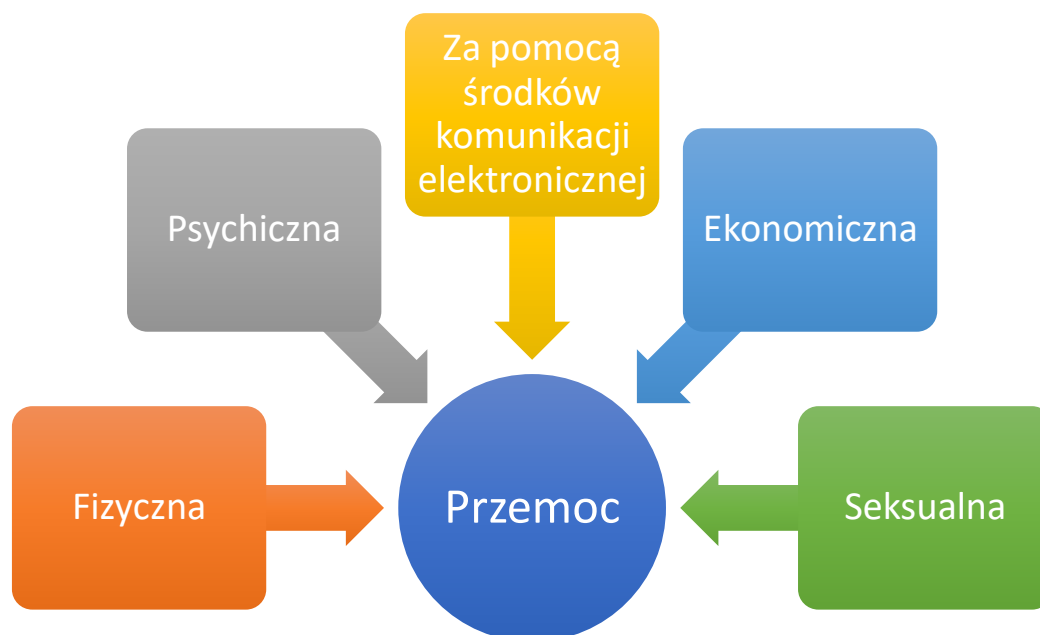
1. WPROWADZENIE

Przemoc jest jednym z problemów społecznych coraz częściej występującym w świecie współczesnym. Jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, która wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

Może ona przyjmować różne formy:

- **Przemoc fizyczna** – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub też groźba uszkodzenia ciała. Może ona przybierać postać m.in. popychania, szarpania, bicia. Jest to niezwykle niebezpieczna forma przemocy, gdyż najczęściej zostawia ona ślady w postaci obrażeń, które mogą doprowadzić nawet do śmierci osoby doznającej przemocy.
- **Przemoc psychiczna** – naruszanie godności osobistej. To m.in. powtarzające się poniżanie, ośmieszanie, manipulowanie, brak wsparcia, uwagi, wymagania i oczekiwania, którym nie można sprostać, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi. Jedną z form przemocy psychicznej jest nadopiekuńczość, przejawiająca się w dążeniu do ograniczenia samodzielności poszczególnych członków rodziny w różnych obszarach życia społecznego.
- **Przemoc seksualna** – zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych wbrew woli osoby doznającej przemocy. To m.in. zmuszanie do oglądania filmów pornograficznych, dotykane wbrew woli w miejscach intymnych, zmuszanie do prostytucji lub zachowań seksualnych z udziałem osób trzecich.
- **Przemoc ekonomiczna** – niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie itp.
- **Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej** – jest to m.in.: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają.
- **Inne rodzaje przemocy** - zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie

bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych.

Analizując **czynniki powodujące zachowania przemocowe**, należy wziąć pod uwagę przede wszystkim ich trzy główne kategorie¹:

- **Czynniki biologiczne** – to między innymi: wysoki poziom testosteronu, zaburzenia hormonalne, zaburzenia w ośrodkowym układzie nerwowym, zaburzenia chromosomowe,
- **Czynniki psychologiczne** – negatywne doświadczenia z okresu dzieciństwa, cechy osobowości agresywno – impulsywnej, stres, nieudane relacje partnerskie i rodzinne, uzależnienia, niedojrzałość, patologia postaw rodzicielskich,
- **Czynniki kulturowe** – np. kultura patriarchalna, media (telewizja, gry, Internet).

¹ Z. Lew-Starowicz, „Przemoc seksualna”, Agencja Wydawnicza Jacka Santorskiego.

1.1 Cele i ogólne założenia badania

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie Gminy Skaryszew ma na celu ukazanie skali problemu przemocy na terenie gminy. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemu przemocy wśród różnych grup,
- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- wskazanie celów strategicznych, szczegółowych oraz kierunków działań,
- pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

1.2 Problematyka badania

Zakres prac badawczych odnosił się do zdiagnozowania następujących problemów:

- ✓ **Przemocy domowej** - w polskim porządku prawnym charakterystykę i definicję zjawiska przemocy domowej zawiera Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *„O przeciwdziałaniu przemocy domowej”*². Wskazano w niej, iż przez przemoc domową należy rozumieć jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej”*. Podobną charakterystykę tego zjawiska zawarto w Kodeksie Karnym (art. 207 K.K.), w którym istnieje pojęcie *„znęcania się”* fizycznego lub psychicznego nad osobą najbliższą lub nad *„inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny”*³. Charakterystyczną cechą przemocy domowej jest wykorzystanie przez osoby stosujące przemoc, posiadanej siły i dominacji nad innymi członkami rodziny, w celu podporządkowania ich i zmuszenia do określonych zachowań. Z tego powodu osobami doznającymi przemocy są najczęściej osoby, które w strukturze danej rodziny są zależne od swych opiekunów lub bliskich.

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *„O przeciwdziałaniu przemocy domowej”*, (t. j. Dz. U.2024 poz. 424).

³ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny (t. j Dz. U. 2024 poz. 17, artykuł 207, paragraf 1 i 1a).

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

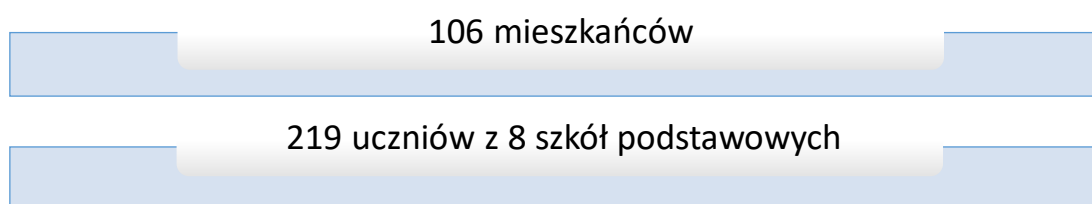
- Jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym, celowym działaniem człowieka,
 - Jest nakierowana na kontrolowanie i podporządkowanie osoby doznającej przemocy,
 - Odbywa się w warunkach nierównowagi sił – osoba stosująca przemoc ma i wykorzystuje przewagę nad osobą doznającą przemocy,
 - Prowadzi do naruszenia podstawowych praw i wolności osoby doznającej przemocy.
- ✓ **Przemocy rówieśniczej (agresja i przemoc w szkole)** - „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”⁴. Coraz powszechniejszym rodzajem agresji rówieśniczej jest dręczenie jednych uczniów przez drugich, które często ma miejsce także w środowisku wirtualnym (cyberprzemoc). Przemoc rówieśnicza może przybierać formę przemocy bezpośredniej oraz pośredniej. Osobą, która stosuje przemoc rówieśniczą może być pojedyncza osoba lub grupa.

⁴ I. Pospieszyl, „ Patologie społeczne”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

2. METODOLOGIA BADANIA

2.1 Opis metody i próby badawczej

Główny cel badania stanowiło zdiagnozowanie skali problemu przemocy na terenie Gminy Skaryszew. Obszary dotyczące ogólnej wiedzy, a także opinii dorosłych mieszkańców oraz uczniów i ich doświadczeń osobistych oraz postrzegania zjawiska przemocy w najbliższym otoczeniu zostały przeanalizowane za pomocą badania ankietowego, przeprowadzonego na próbie badawczej, która została przedstawiona poniżej:

Rysunek 1. Schemat próby badawczej.

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem problemu przemocowego oraz oszacowanie skali zjawiska. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie badań wśród mieszkańców oraz uczniów. W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na zastosowaniu kilku technik analitycznych.

Diagnozę zjawiska przemocy na terenie Gminy Skaryszew rozpoczęto od przeprowadzenia badań wśród mieszkańców oraz uczniów. Zostały one wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody CAWI (badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej).

2.2 Narzędzia badawcze

Kwestionariusz ankiety opracowanej na potrzeby niniejszej diagnozy można podzielić na 3 części:

- 1. Część adresowo-tytułową** - została umieszczona na pierwszej stronie ankiety, gdzie wyszczególnione są takie kwestie jak: nazwa ośrodka badawczego, tytuł kwestionariusza oraz szczegółowe instrukcje dla respondenta.
- 2. Część merytoryczną** - zawarte są w niej pytania dotyczące badanych zagadnień.
- 3. Część metryczkową** - zawarte są w niej dane dotyczące respondenta. Są to np. płeć, wykształcenie, stan cywilny, przedział wiekowy lub miejsce zamieszkania. Informacje te pozwalają na korelacje z innymi pytaniami zawartymi w ankiecie.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy.

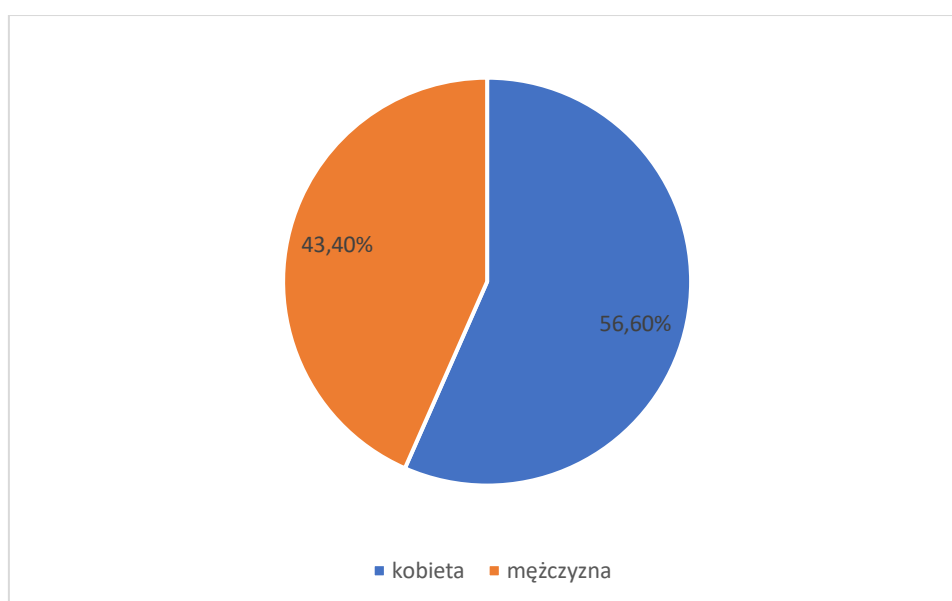
Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 1%).

3. BADANIE MIESZKAŃCÓW GMINY SKARYSZEW

Przeprowadzone wśród mieszkańców badania ankietowe dotyczyły przede wszystkim ich ogólnej wiedzy i opinii na temat zjawiska przemocy oraz spostrzeżeń wpływających z obserwacji najbliższego otoczenia.

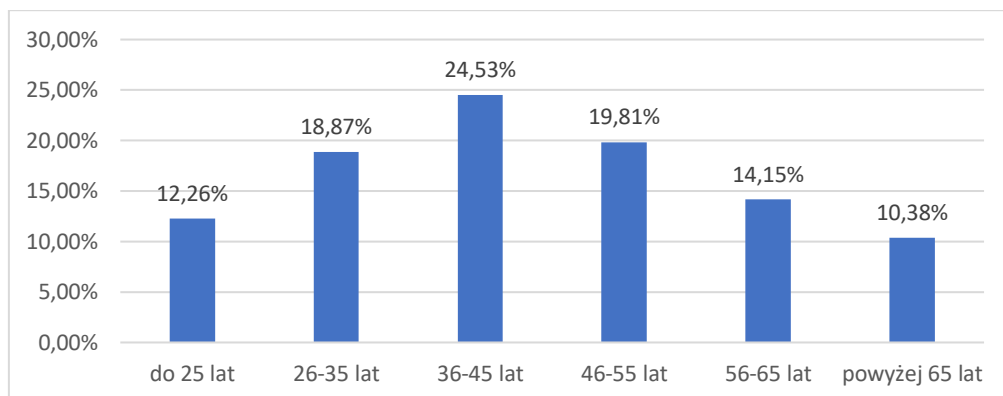
3.1 Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problem przemocy na terenie Gminy Skaryszew wzięło udział 106 mieszkańców. 56,60% badanej próby stanowiły kobiety, zaś 43,40% mężczyźni.

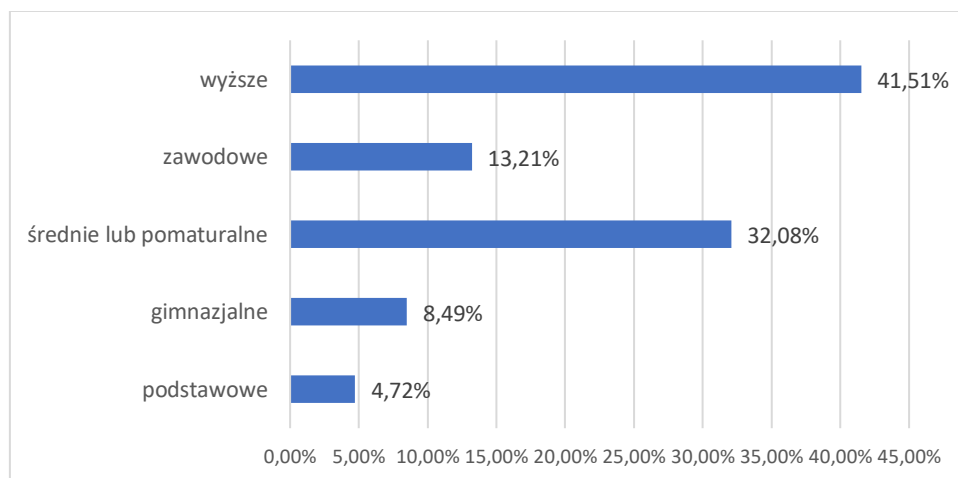
Wykres 1 Płeć.

Analiza odpowiedzi mieszkańców ukazuje, że największą grupą wiekową w badanej populacji są stanowią osoby w wieku 36-45 lat - 24,53% respondentów. Następnie, 19,81% uczestników to osoby w wieku od 46 do 55 lat, co czyni tę grupę drugą największą. Trzecia co do wielkości grupa to osoby w wieku od 26 do 35 lat, stanowiące 18,87% badanych. Kolejną grupą są osoby w wieku 56-65 lat, które stanowią 14,15% respondentów. Osoby do 25 lat stanowią 12,26% badanych. Najmniejszą grupę stanowią osoby powyżej 65. roku życia, które stanowią 10,38% respondentów.

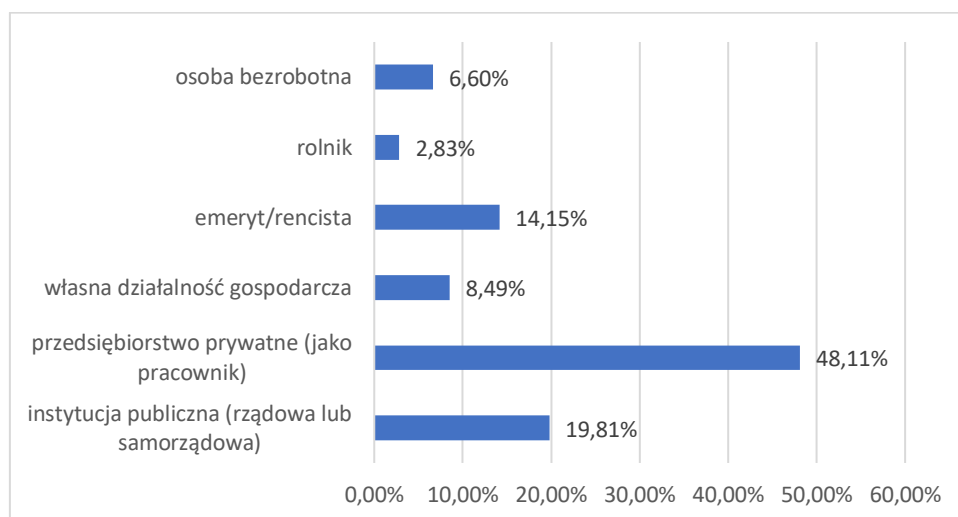
Wykres 2 Wiek.

Najliczniejszą grupą biorącą udział w badaniu są osoby z wykształceniem wyższym, które stanowią 41,51% respondentów. Następnie, 32,08% uczestników ma wykształcenie średnie lub pomaturalne. Kolejną grupą są osoby z wykształceniem zawodowym, które stanowią 13,21% badanych. 8,49% respondentów ma wykształcenie gimnazjalne. Najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym, które stanowią 4,72% badanych.

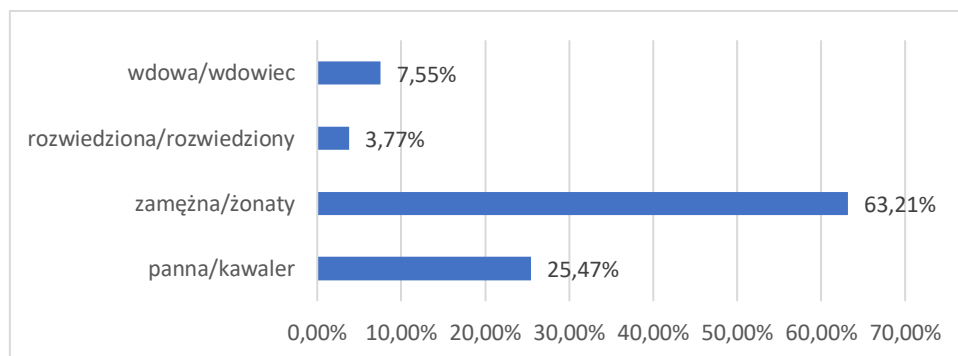
Wykres 3 Wykształcenie.

W kontekście miejsca pracy mieszkańców, największą grupę stanowią osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach prywatnych jako pracownicy, które stanowią 48,11% respondentów. Następnie, 19,81% uczestników pracuje w instytucjach publicznych (rządowych lub samorządowych). Kolejną grupą są emeryci i renciści, którzy stanowią 14,15% badanych. 8,49% respondentów prowadzi własną działalność gospodarczą. Osoby bezrobotne stanowią 6,60% badanych, a najmniejszą grupę stanowią rolnicy, którzy stanowią 2,83% respondentów.

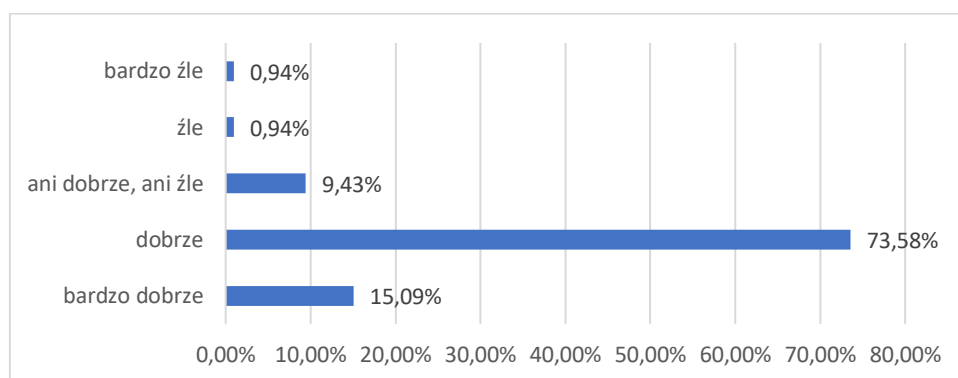
Wykres 4 Miejsce zatrudnienia.

Analiza danych dotyczących stanu cywilnego mieszkańców, zebranych w ramach diagnozy społecznej, ilustruje różnorodność sytuacji rodzinnych w badanej populacji. Największą grupę stanowią osoby zamężne lub żonate, które stanowią 63,21% respondentów. Następnie, 25,47% uczestników to panny lub kawalerowie. Kolejną grupą są wdowy i wdowcy, którzy stanowią 7,55% badanych. Najmniejszą grupę stanowią osoby rozwiedzione, które stanowią 3,77% respondentów.

Wykres 5 Stan cywilny.

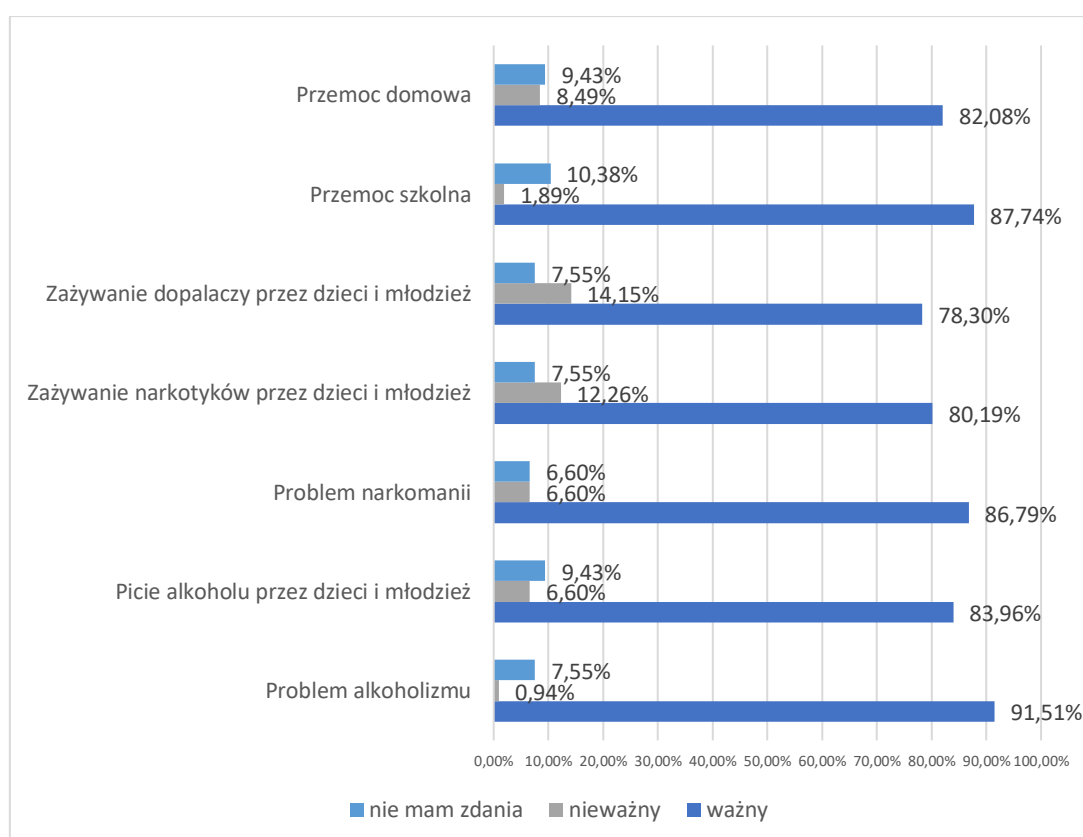
Wyniki diagnozy społecznej wskazują, że większość respondentów ocenia swoją sytuację materialną pozytywnie. Największą grupę stanowią osoby, które oceniają swoją sytuację materialną jako dobrą, co stanowi 73,58% respondentów. Następnie, 15,09% uczestników ocenia swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą. Kolejną grupą są osoby, które oceniają swoją sytuację materialną ani dobrze, ani źle, stanowiące 9,43% badanych. Najmniejszymi grupami są osoby, które oceniają swoją sytuację materialną jako złą oraz bardzo złą, obie grupy stanowią po 0,94% respondentów.

Wykres 6 Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?

3.2 Postrzeganie wybranych problemów społecznych

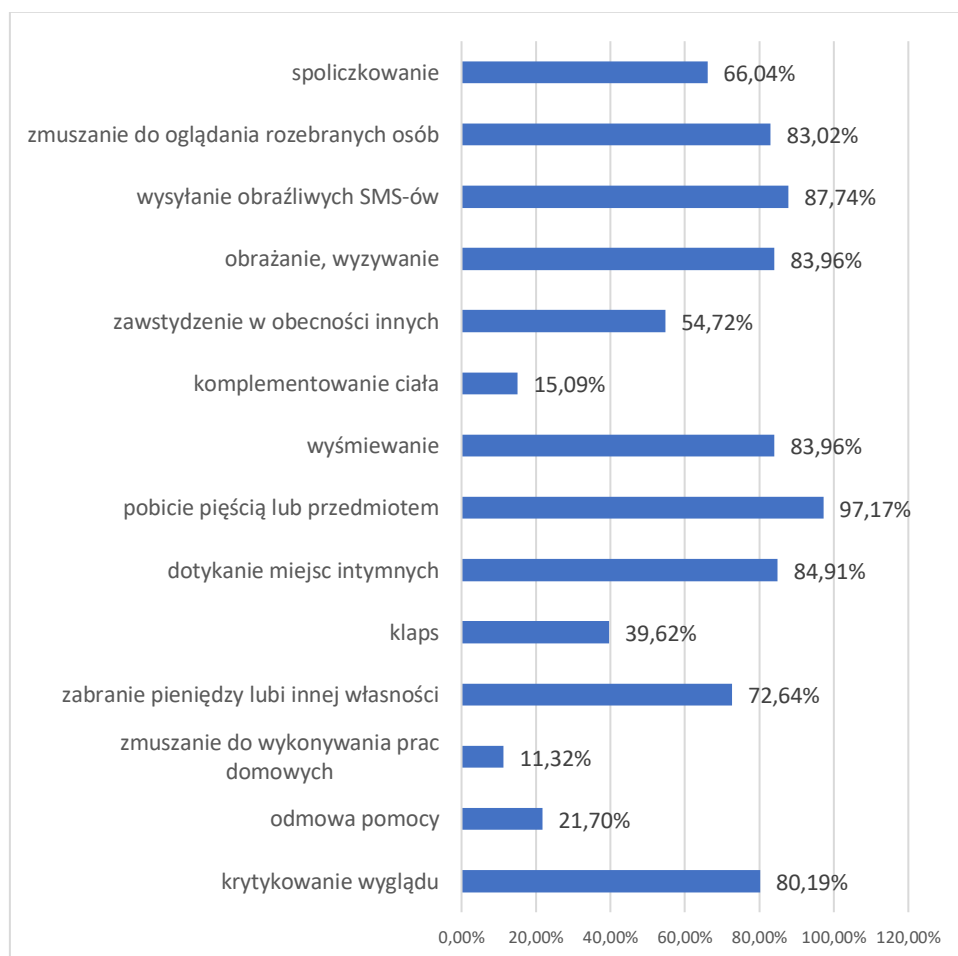
W ankiecie dotyczącej oceny istotności wybranych problemów społecznych w miejscach zamieszkania, uczestnicy badania mieli za zadanie określić, czy dany problem jest ważny i wymaga wzmoczonych działań ze strony odpowiednich instytucji, czy też jest nieważny i nie wymaga podejmowania działań. Większość respondentów (91,51%) uważa problem alkoholizmu za ważny i wymagający wzmoczonych działań ze strony odpowiednich instytucji. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież jest również postrzegane jako istotny problem przez 83,96% respondentów. Problem narkomanii został uznany za ważny przez 86,79% badanych, a zażywanie narkotyków przez dzieci i młodzież przez 80,19% respondentów. Zażywanie dopalaczy przez dzieci i młodzież jest uznawane za ważny problem przez 78,30% badanych. Przemoc szkolna została zidentyfikowana jako istotny problem przez 87,74% respondentów, a przemoc domowa przez 82,08% badanych. W każdym z tych przypadków tylko niewielki odsetek respondentów uważał, że te problemy są nieważne lub nie istnieją. Pozostali badani nie mieli zdania na temat istotności tych problemów.

Wykres 7 Jak ocenia Pan/i istotność wymienionych problemów społecznych w swoim miejscu zamieszkania? Problem ważny istnieje i wymaga wzmoczonych działań ze strony odpowiednich instytucji, problem nieważny nie istnieje i nie wymaga podejmowania działań.

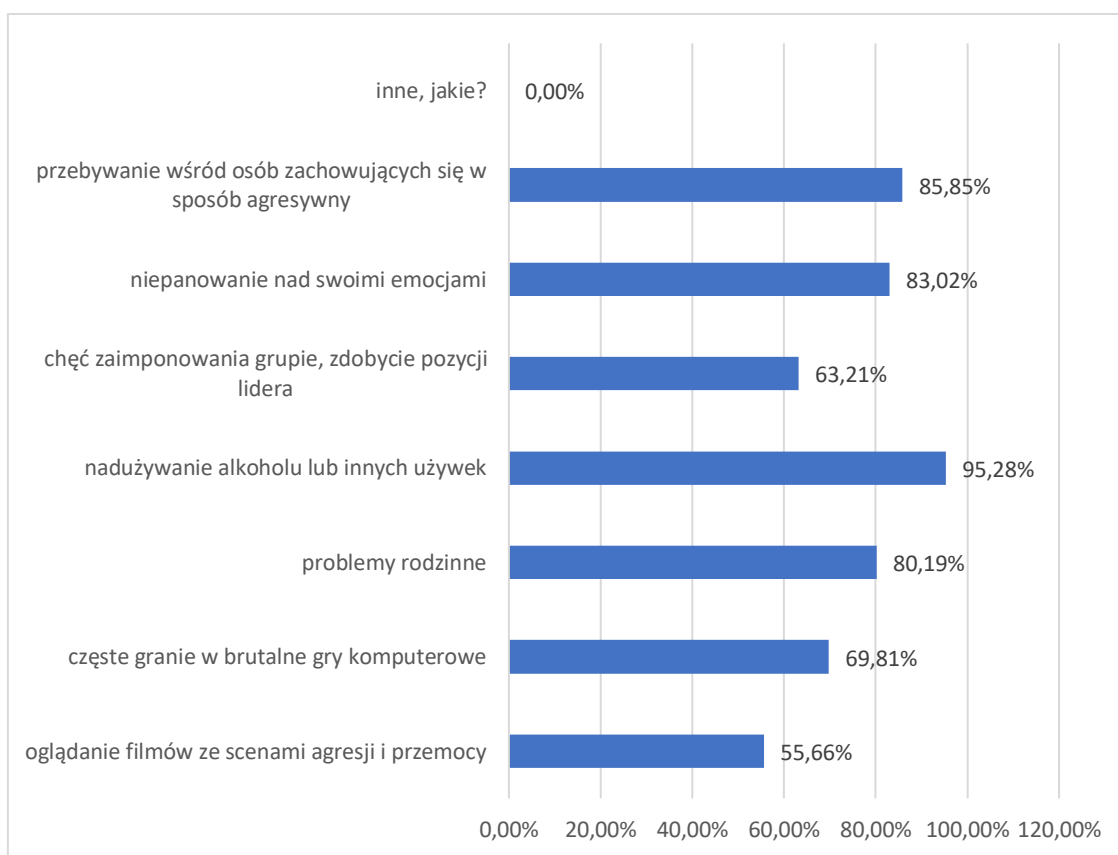
3.3 Wiedza dotycząca zjawiska przemocy

W ankiecie dotyczącej rozpoznawania aktów przemocy, mieszkańcy mieli za zadanie wskazać, które z wymienionych sytuacji uważają za formy przemocy. Najwięcej osób, bo aż 97,17%, uznało pobicie pięścią lub przedmiotem za akt przemocy. Dotykanie miejsc intymnych zostało uznane za przemoc przez 84,91% badanych, a wyśmiewanie oraz obrażanie i wyzywanie przez 83,96% respondentów. Wysyłanie obraźliwych SMS-ów jest postrzegane jako przemoc przez 87,74% osób, a krytykowanie wyglądu przez 80,19%. Zmuszanie do oglądania rozebranych osób zostało uznane za przemoc przez 83,02% respondentów, a zabranie pieniędzy lub innej własności przez 72,64%. Spoliczkowanie uznało za akt przemocy 66,04% badanych, a zawstydzenie w obecności innych 54,72%. Mniej osób, ale nadal znaczący odsetek, uważa, że klaps (39,62%) oraz odmowa pomocy (21,70%) są aktami przemocy. Najmniej respondentów uznało zmuszanie do wykonywania prac domowych (11,32%) oraz komplementowanie ciała (15,09%) za przemoc.

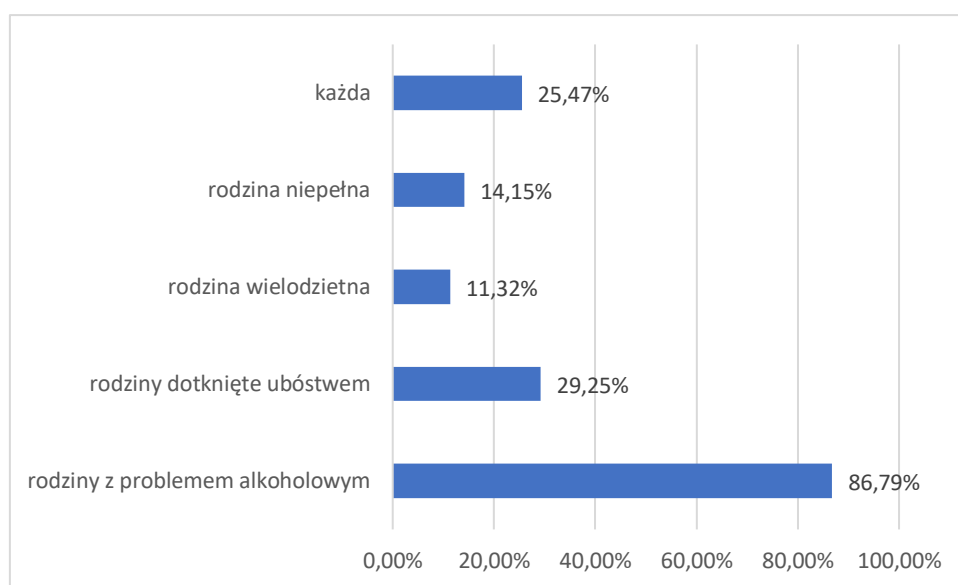
Wykres 8 Które z wymienionych sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy? Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Następnie badani mieszkańcy mieli za zadanie wskazać, jakie czynniki ich zdaniem mogą prowadzić do zachowań przemocowych. Największy odsetek respondentów, bo aż 95,28%, wskazuje na nadużywanie alkoholu lub innych używek jako kluczową przyczynę przemocy. Kolejnym istotnym czynnikiem, z wynikiem 85,85%, jest przebywanie wśród osób zachowujących się w sposób agresywny. Nieco niższy, ale nadal znaczący odsetek 83,02% respondentów wskazuje na problemy z panowaniem nad emocjami jako istotną przyczynę przemocy. Problemy rodzinne, choć mniej istotne niż powyższe czynniki, również mają duże znaczenie, co pokazuje wynik 80,19%. Wpływ brutalnych gier komputerowych, z wynikiem 69,81%, oraz oglądanie filmów ze scenami przemocy, które wskazało 55,66% respondentów, są postrzegane jako mniej istotne przyczyny przemocy, ale nadal są dostrzegane przez część badanych. Ostatnim czynnikiem, z wynikiem 63,21%, jest chęć zaimponowania grupie i zdobycie pozycji lidera.

Wykres 9 Jakie mogą być Pana/i zdaniem przyczyny przemocy? Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi.

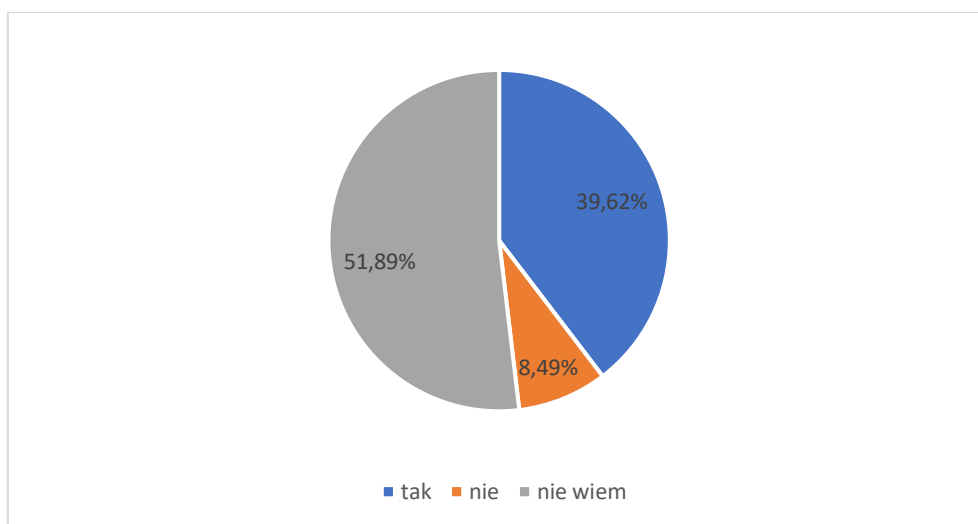
Według oceny badanych, rodziny najbardziej zagrożone zjawiskiem przemocy domowej to te z problemem alkoholowym (86,79%). W znacznie mniejszym stopniu, ale nadal istotnie, 29,25% respondentów uważa, że rodziny dotknięte ubóstwem są narażone na przemoc domową. Rodziny wielodzietne oraz rodziny niepełne są postrzegane jako mniej zagrożone przemocą domową, co odzwierciedlają wyniki 11,32% dla rodzin wielodzietnych i 14,15% dla rodzin niepełnych. 25,47% respondentów uważa, że każda rodzina może być zagrożona przemocą domową. Wskazuje to na przekonanie, że przemoc może wystąpić w różnych typach rodzin, niezależnie od ich specyficznych cech.

Wykres 10 Które, Pana/i zdaniem rodziny są najbardziej zagrożone zjawiskiem przemocy domowej?

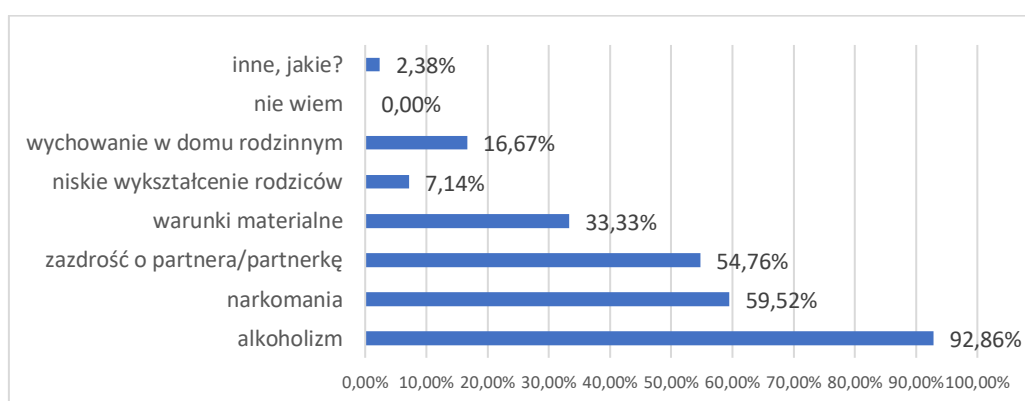
3.4 Przemoc domowa z perspektywy mieszkańców Gminy Skaryszew

Zdaniem 39,26% mieszkańców zjawisko przemocy domowej występuje i jest obecne w społeczności, co wskazuje na to, że problem przemocy domowej jest powszechnie rozpoznawany i uważany za istniejący. Jednak warto również zauważyć, że 51,89% respondentów wybrało odpowiedź „nie wiem”, a 8,49% wskazało na odpowiedź „nie”.

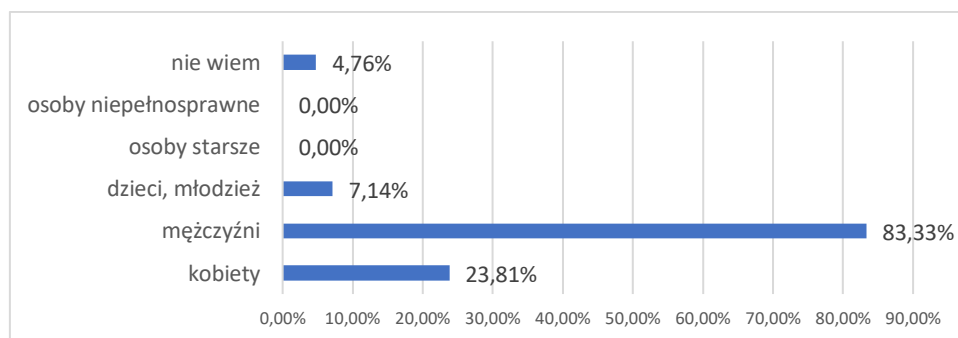
Wykres 11 Jak Pan/i sądzi, czy w Pana/i miejscowości występuje zjawisko przemocy domowej?

Według respondentów, bezpośredni wpływ na przemoc domową w ich miejscowości mają różnorodne czynniki. Najwyższy odsetek respondentów, 92,86%, wskazuje na alkoholizm jako kluczowy czynnik wpływający na przemoc domową. Kolejnym istotnym czynnikiem, z wynikiem 59,52%, jest narkomania. 54,76% respondentów dostrzega zazdrość o partnera/partnerkę jako istotny czynnik wpływający na przemoc. Następnie warunki materialne są postrzegane jako wpływające na przemoc domową w 33,33% przypadków. Niskie wykształcenie rodziców i wychowanie w domu rodzinnym mają znacznie mniejsze znaczenie, z wynikami odpowiednio 7,14% i 16,67%. W odpowiedzi „inne, jakie?” (2,38%) mieszkańcy napisali: „choroba psychiczna”.

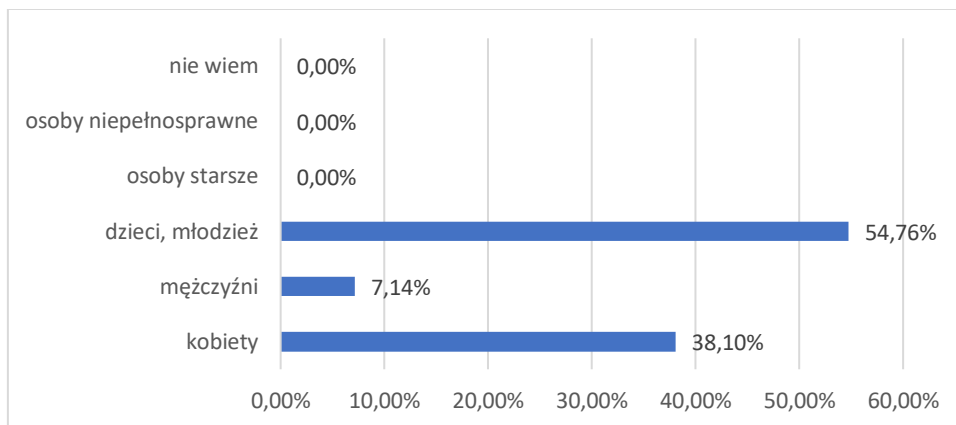
Wykres 12 Co według Pana/i ma bezpośredni wpływ na przemoc domową w Pana/i miejscowości? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Zdaniem respondentów, najczęściej osobami stosującymi przemoc są mężczyźni, z czym zgadza się 83,33% respondentów. 23,81% respondentów uważa, że przemoc domową mogą również stosować kobiety. Dla 7,14% respondentów dzieci i młodzież są postrzegane jako osoby stosujące przemoc. Chociaż ten odsetek jest stosunkowo niski, wskazuje na to, że część społeczności dostrzega problem przemocy wśród młodszych członków rodziny. 4,76% respondentów nie jest pewnych, kto najczęściej stosuje przemoc domową.

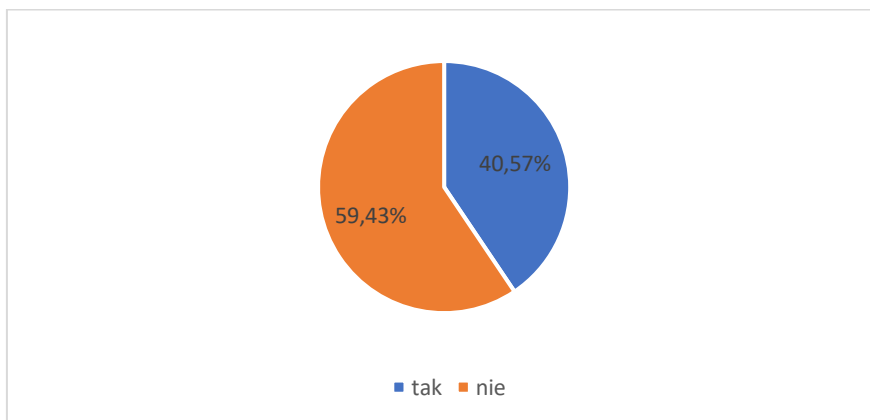
Wykres 13 Kto według Pana/i jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową w Pana/i miejscowości?

W opinii mieszkańców osobami, które najczęściej doznają przemocy domowej w rodzinie są dzieci i młodzież, zgodnie z poglądem aż 54,76% respondentów. Kobiety także są często doświadczającymi przemocy domowej, co wskazało 38,10% respondentów. Natomiast mężczyźni zostali wskazani przez 7,14% osób.

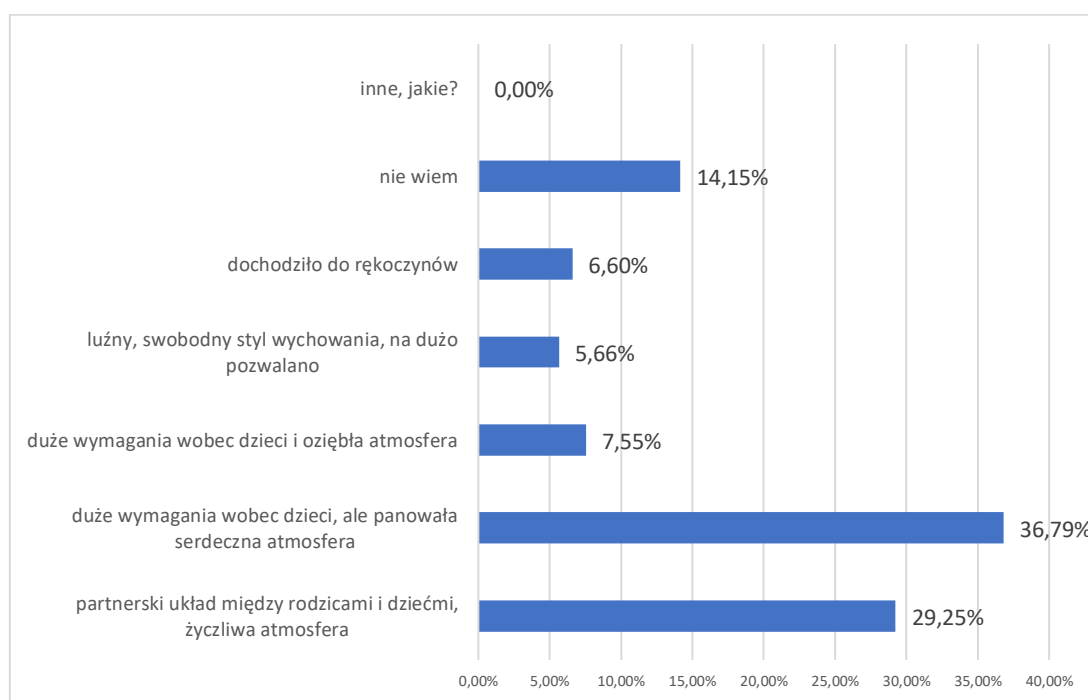
Wykres 14 Kto według Pana/i jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej w Pana/i miejscowości?

Mieszkańcy zostali zapytani, czy znają w swoim otoczeniu osobę, która doznaje przemocy domowej. 59,43% respondentów, odpowiedziało „nie”, co oznacza, że w ich otoczeniu osoby, które doznają przemocy domowej nie są obecne. Z drugiej strony, 40,57% ankietowanych odpowiedziało „tak”, co wskazuje, że znają osoby w swoim najbliższym otoczeniu, które doświadczają przemocy.

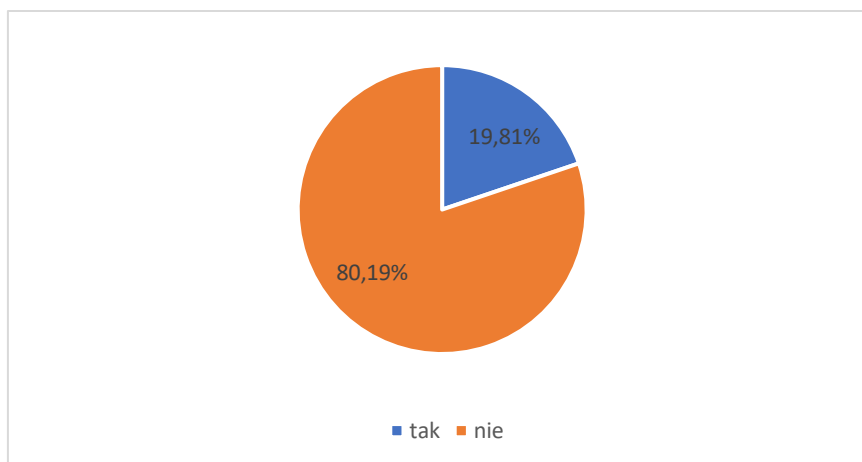
Wykres 15 Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu kto jest osobą doznającą przemocy w swoim domu?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące relacji i klimatu wychowania w domu rodzinnym mieszkańców, Największy odsetek respondentów, 36,79%, opisuje, że w ich domach panowały duże wymagania wobec dzieci, ale atmosfera była serdeczna. 29,25% respondentów wskazuje na partnerski układ między rodzicami i dziećmi oraz życzliwą atmosferę. Mniejsza grupa, 14,15%, nie potrafi określić, jakie relacje panowały w ich domach rodzinnych, co może wskazywać na brak wyraźnych wspomnień lub trudności w jednoznacznym określeniu atmosfery rodzinnej. 7,55% respondentów opisuje, że w ich domach panowały duże wymagania wobec dzieci, ale atmosfera była oziębła. 6,60% respondentów przyznaje, że w ich domach dochodziło do rękoczynów, co wskazuje na obecność przemocy fizycznej jako elementu wychowania. 5,66% respondentów mówi, że w ich domach panował luźny, swobodny styl wychowania, gdzie na dużo pozwalano.

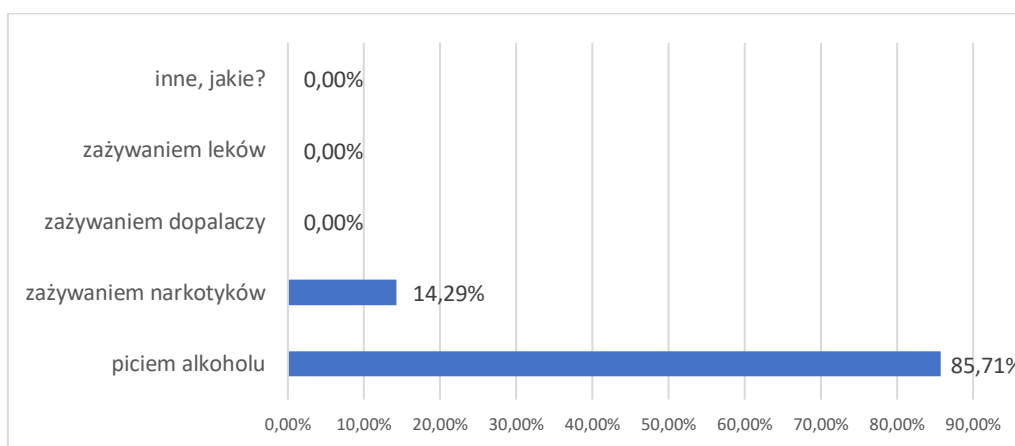
Wykres 16 Proszę określić, jakie relacje i klimat wychowania panowały w Pana/i domu rodzinnym.

Mieszkańcy zostali zapytani, czy w ich domu/otoczeniu występuje problem przemocy. Zdecydowana większość osób – 80,19% odpowiedziała, że takie zjawisko nie występuje, jednak 19,81% zmaga się z tym problemem.

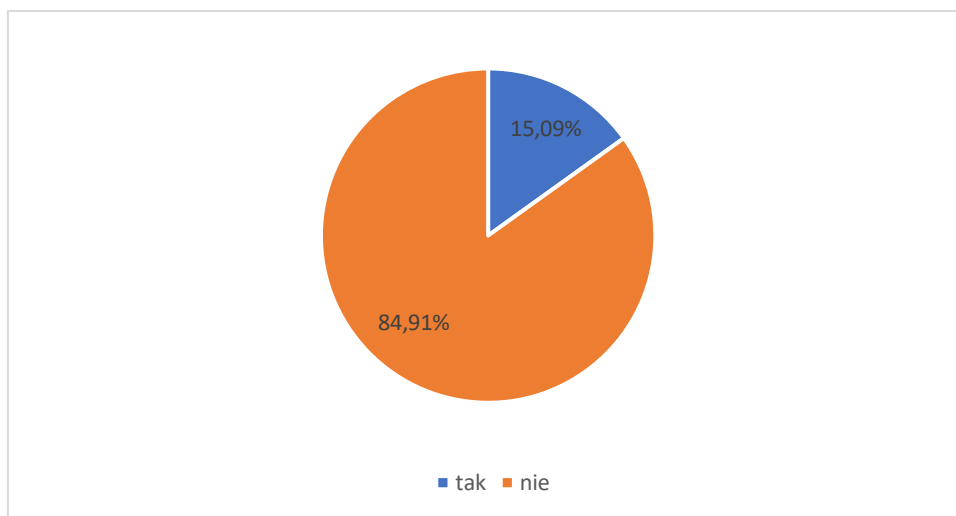
Wykres 17 Czy w Pana/i domu/otoczeniu występuje problem przemocy?

Problem przemocy w domu lub otoczeniu, zdaniem badanych mieszkańców, jest związany przede wszystkim z piciem alkoholu (85,71%), a także z zażywaniem narkotyków (14,29%).

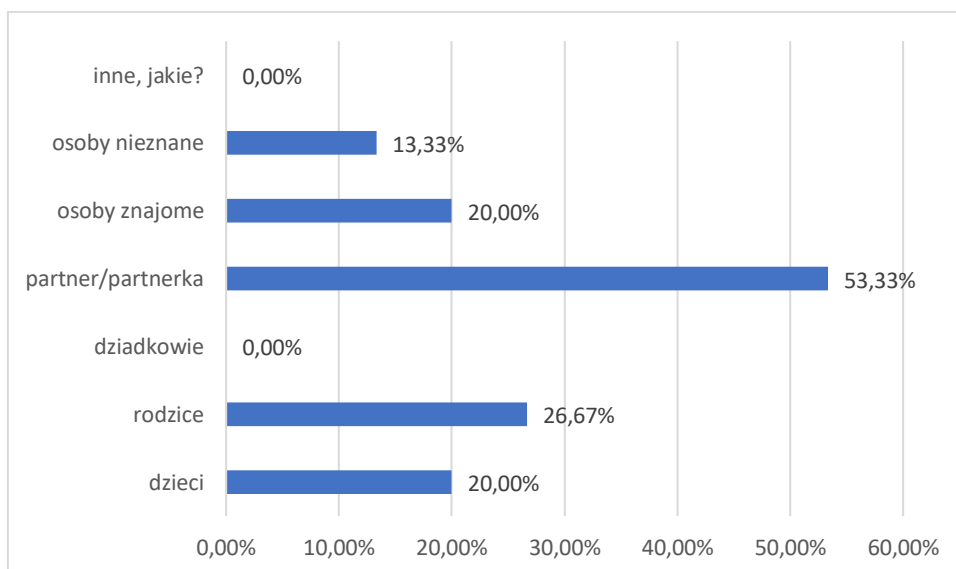
Wykres 18 Czy problem przemocy w Pana/i domu/otoczeniu związany jest z:

Badanych mieszkańców zapytano, czy kiedykolwiek doświadczyli przemocy. Większość ankietowanych nigdy nie doświadczyła przemocy (84,91%), jednak 15,09% osób odpowiedziało, że doświadczyło kiedykolwiek przemocy.

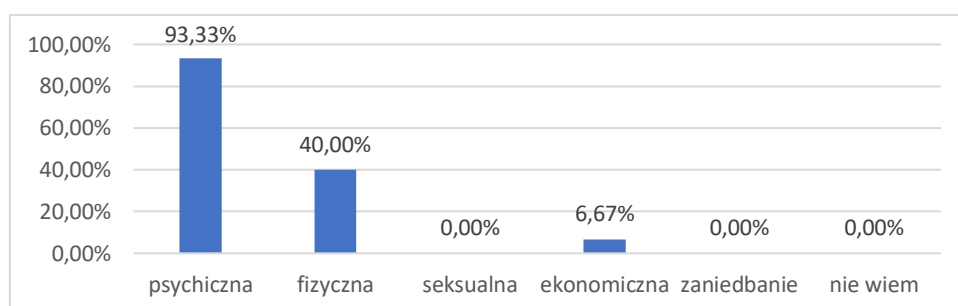
Wykres 19 Czy był/a Pan/i kiedykolwiek osobą doznającą przemocy?

Największy odsetek respondentów, 53,33%, wskazuje, że przemoc wobec nich stosował partner lub partnerka. 26,67% respondentów doświadczyło przemocy ze strony rodziców. Po 20,00% respondentów wskazuje, że przemoc wobec nich stosowały dzieci, a także osoby znajome. Kolejno 13,33% respondentów wskazuje na przemoc ze strony osób nieznanych.

Wykres 20 Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

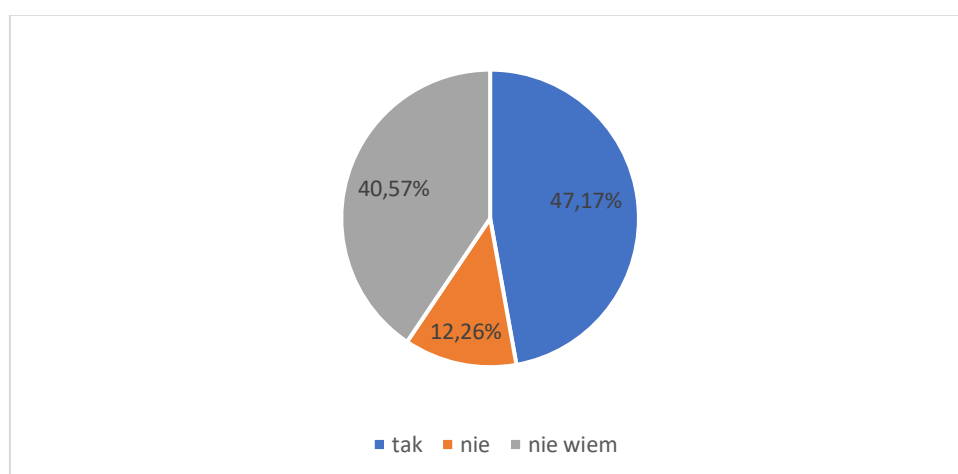
Odpowiedzi mieszkańców wskazują, że badani doświadczyli różnych rodzajów przemocy, przy czym najczęstszą największy odsetek respondentów, 93,33%, wskazuje, że doświadczyli przemocy psychicznej. 40,00% respondentów doświadczyło przemocy fizycznej. Chociaż ten odsetek jest znacznie mniejszy niż w przypadku przemocy psychicznej, wskazuje na to, że fizyczne ataki, takie jak bicie, popychanie czy inne formy bezpośredniej agresji, również są powszechne. Kolejne 6,67% respondentów doświadczyło przemocy ekonomicznej, co obejmuje kontrolowanie dostępu do pieniędzy, odmawianie środków na podstawowe potrzeby czy uniemożliwianie pracy.

Wykres 21 Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a? Można wybrać kilka odpowiedzi.

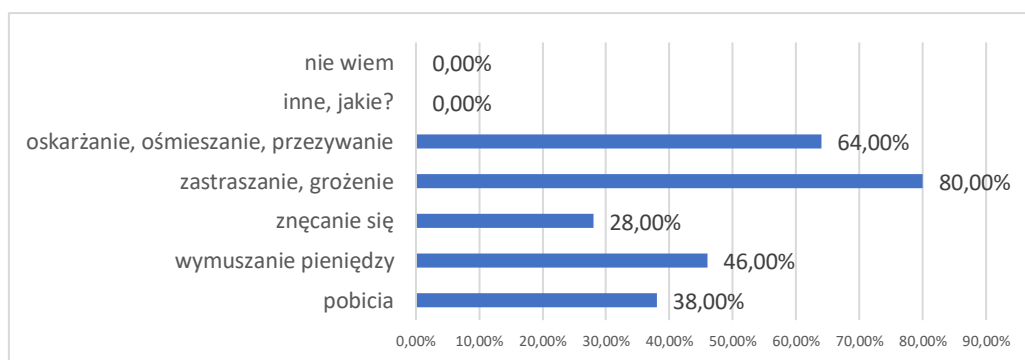
3.5 Przemoc rówieśnicza

Wśród respondentów istnieje świadomość występowania przemocy rówieśniczej w szkole na terenie ich społeczności, co potwierdziło 47,17% mieszkańców. Mniejszy odsetek, 12,26% respondentów, uważa, że przemoc rówieśnicza nie ma miejsca w szkole w ich miejscowości. Jednakże warto zaznaczyć, że 40,57% badanych wyraziło brak pewności lub nieświadomość, w kwestii przemocy rówieśniczej w szkole.

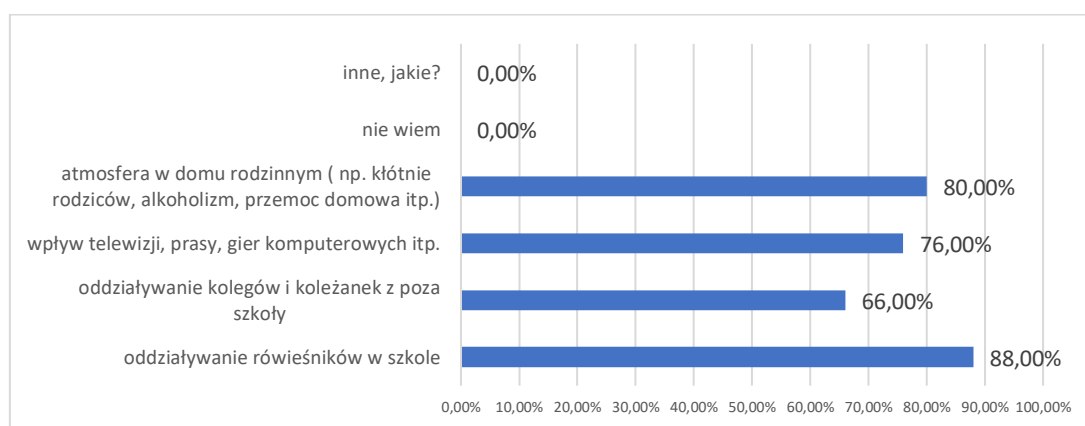
Wykres 22 Czy według Pana/i dochodzi do przemocy rówieśniczej w szkole, które są na terenie Pana/i miejscowości?

Badani mieszkańcy zgłaszają różne formy agresji i przemocy, które mają miejsce w szkole. Najczęściej wskazywaną formą agresji i przemocy jest zastraszanie i grożenie, na co wskazało 80,00% respondentów. 64,00% respondentów wskazuje na oskarżanie, ośmieszanie i przezywanie jako formy agresji w szkole. 46,00% respondentów uważa, że wymuszanie pieniędzy jest formą przemocy szkolnej. 38,00% respondentów wskazuje na pobicia jako formę przemocy w szkole. 28,00% respondentów zauważa znęcanie się jako formę agresji. Znęcanie się może obejmować zarówno fizyczne, jak i psychiczne formy przemocy, wskazując na długotrwałe i systematyczne dręczenie innych uczniów.

Wykres 23 Czy wie Pan/i w jakiej formie przejawia się agresja i przemoc w szkole?

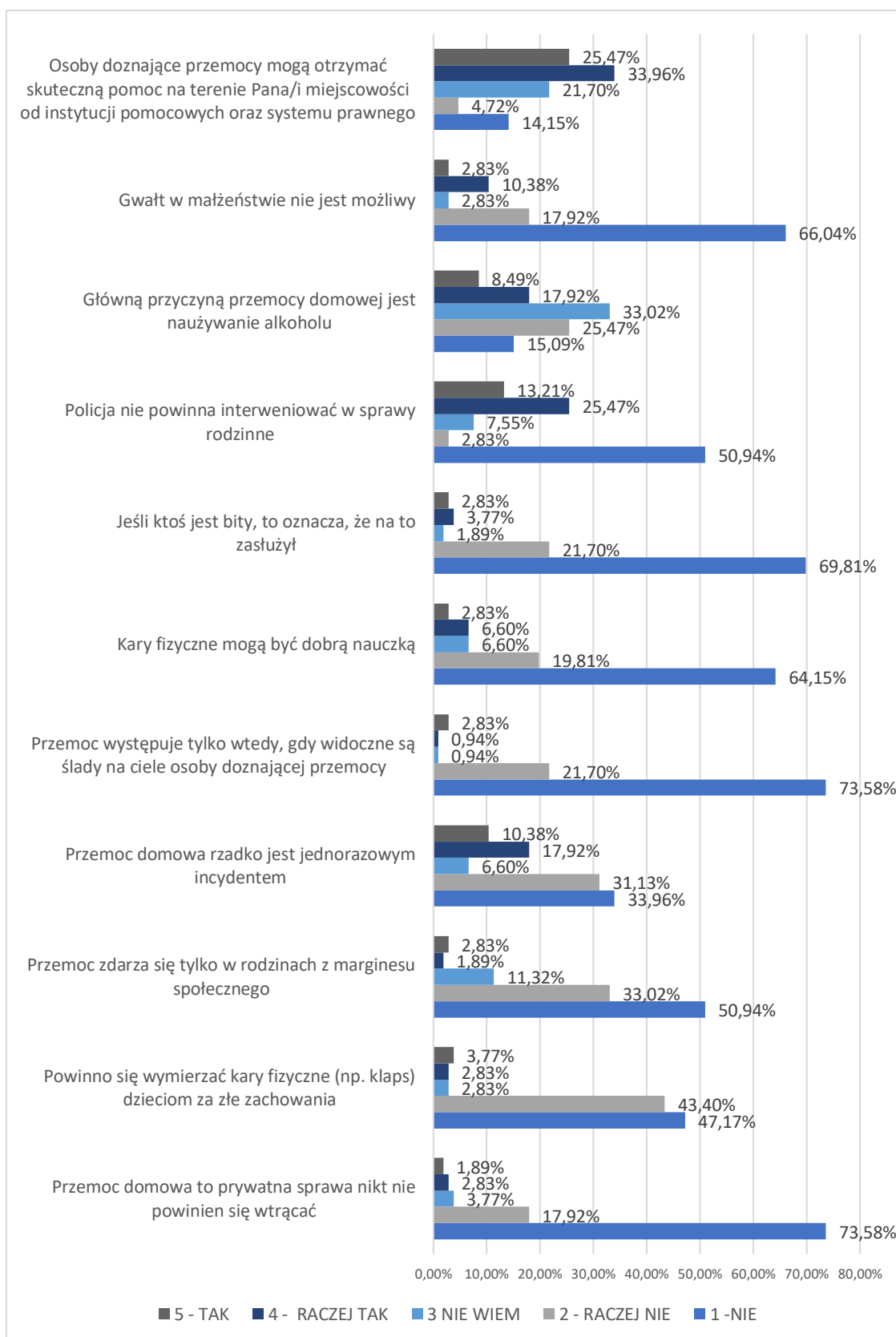
W opinii badanych, zachowanie uczniów jest najczęściej spowodowane oddziaływaniem rówieśników w szkole, co wskazało aż 89,11% respondentów. Znaczący wpływ ma również atmosfera w domu rodzinnym, na przykład kłótnie rodziców, alkoholizm i przemoc domowa, co wskazało 74,26% badanych. Wpływ telewizji, prasy, gier komputerowych i innych mediów został uznany za przyczynę przez 52,48% respondentów. Oddziaływanie kolegów i koleżanek spoza szkoły również ma wpływ na zachowanie uczniów, co stwierdziło 42,57% badanych. Tylko niewielki odsetek respondentów (2,97%) nie miał zdania na ten temat.

Wykres 24 Co zdaniem Pana/i jest przyczyną takiego zachowania uczniów? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

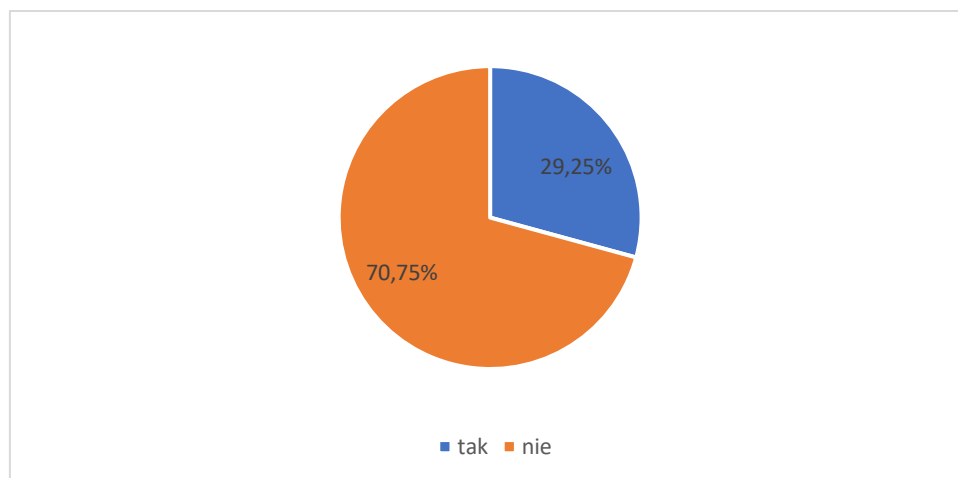
3.6 Bezpieczeństwo w najbliższym otoczeniu

W ankiecie dotyczącej opinii na temat przemocy domowej, uczestnicy mieli za zadanie określić, na ile zgadzają się z różnymi stwierdzeniami. Większość ankietowanych (73,58%), uważa, że przemoc domowa nie jest prywatną sprawą i w miarę możliwości inni powinni się w nią wtrącać. Podobnie, duża część osób, bo 90,57%, zgadza się z twierdzeniem, że dzieciom nie powinno się wymierzać kar fizycznych. Przekonanie, że przemoc nie zdarza się wyłącznie w rodzinach z marginesu społecznego, podzieliła 83,96% badanych. Z kolei 65,09% osób nie zgadza się, że przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydentem. Większość ankietowanych (95,28%), zaprzecza, że przemoc występuje tylko wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele osoby doznającej przemocy. Duża część respondentów, (83,96%) jest zdania, że kary fizyczne nie mogą być dobrą nauczka. Znacząca większość, bo 91,51%, zaprzecza stwierdzeniu, że jeśli ktoś jest bity, to oznacza, że na to zasłużył. Co więcej, 53,77% respondentów uważa, że policja powinna interweniować w sprawy rodzinne. Jeśli chodzi o przyczyny przemocy domowej, 40,56% respondentów zgadza się, że główną przyczyną jest nadużywanie alkoholu. W odniesieniu do stwierdzenia, że gwałt w małżeństwie nie jest możliwy, aż 83,96% ankietowanych nie zgadza się z tym stwierdzeniem. Kolejno, 59,43% respondentów wierzy, że osoby doznające przemocy mogą otrzymać skuteczną pomoc na terenie ich miejscowości od instytucji pomocowych oraz systemu prawnego.

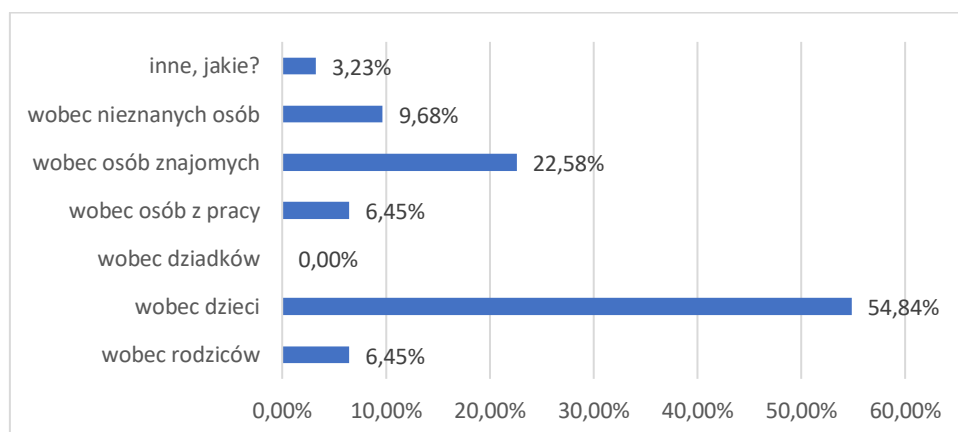
Wykres 25 Proszę odpowiedzieć na ile zgadza się Pana/i z poniższym stwierdzeniem, gdzie:

Mieszkańców zapytano, czy kiedykolwiek byli świadkiem przemocy. Większości uczestników ankiety (70,75%) przyznało, iż nigdy nie zdarzyła się taka sytuacja, a 29,25% ankietowanych miało do czynienia ze zdarzeniem, gdy ktoś stosował wobec innej osoby przemoc.

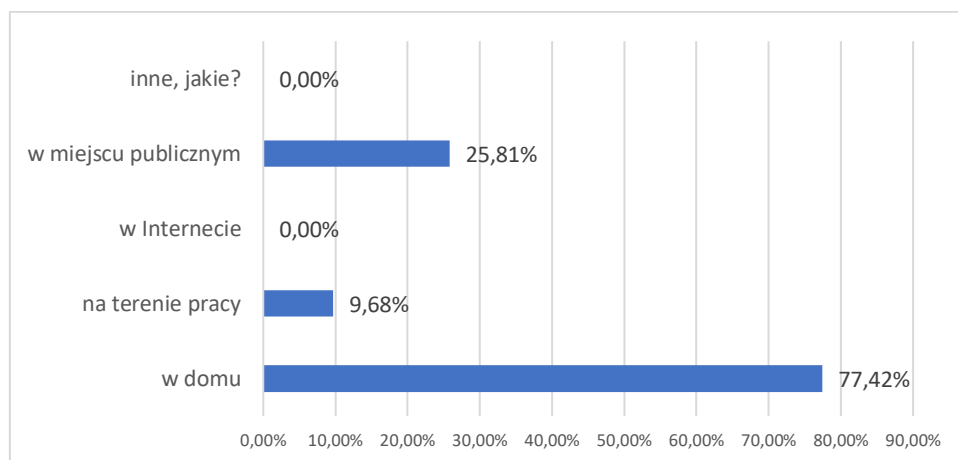
Czy był/a Pan/i kiedykolwiek świadkiem przemocy?

W opinii mieszkańców, przemoc była stosowana wobec różnych grup, najczęściej wobec dzieci, co potwierdza 54,84% respondentów. Przemoc wobec osób znajomych była również zauważalna, o czym świadczy 22,58% odpowiedzi. Przemoc wobec osób nieznanych została zgłoszona przez 9,68% respondentów, a przemoc wobec rodziców i osób z pracy była raportowana przez 6,45% respondentów w obu przypadkach. W odpowiedzi „inne, jakie?” (3,23%) napisano: „mąż wobec żony”.

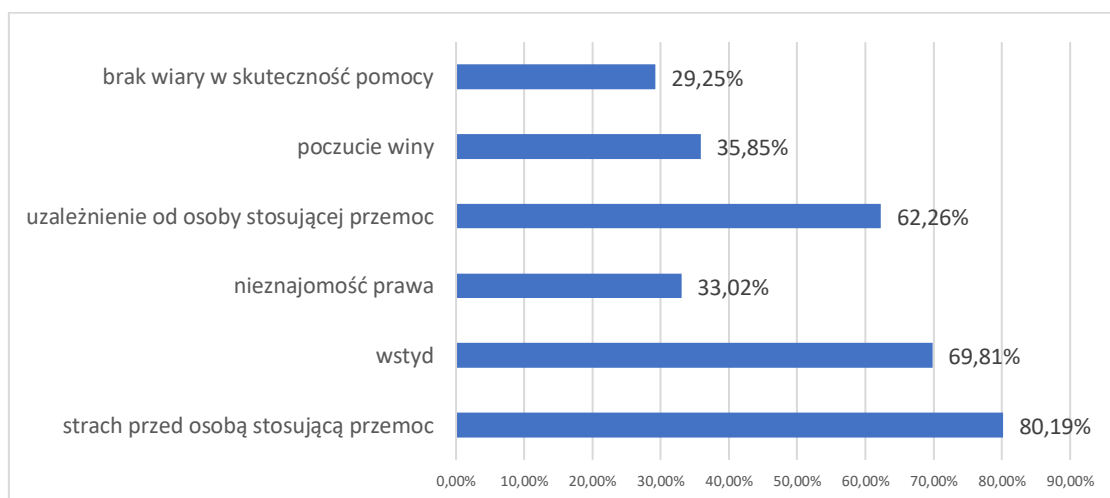
Wykres 26 Wobec kogo przemoc była stosowana?

Zdaniem mieszkańców przemoc najczęściej stosowano w domu (77,42%) oraz w miejscu publicznym (25,81%). Następnie 9,68% respondentów zauważyło przemoc na terenie pracy.

Wykres 27 Gdzie akt przemocy, którego był Pan/ni świadkiem miał miejsce? Można wybrać kilka odpowiedzi.

W opinii mieszkańców istnieje kilka czynników, które mogą powstrzymywać osobę doznającą przemoc przed szukaniem pomocy. Najważniejszym czynnikiem, który może powstrzymywać osoby od szukania pomocy, jest strach przed osobą stosującą przemoc, który wskazało aż 80,19% respondentów. Kolejną istotną barierą jest wstyd, który dotyczy 69,81% badanych. Uzależnienie od osoby stosującej przemoc również jest istotnym czynnikiem, wskazywanym przez 62,26% respondentów. Poczucie winy jest kolejną barierą, którą wskazało 35,85% badanych. Innym ważnym czynnikiem jest nieznanomość prawa, która może wpływać na 33,02% respondentów. Na końcu, brak wiary w skuteczność pomocy jest problemem wskazywanym przez 29,25% respondentów.

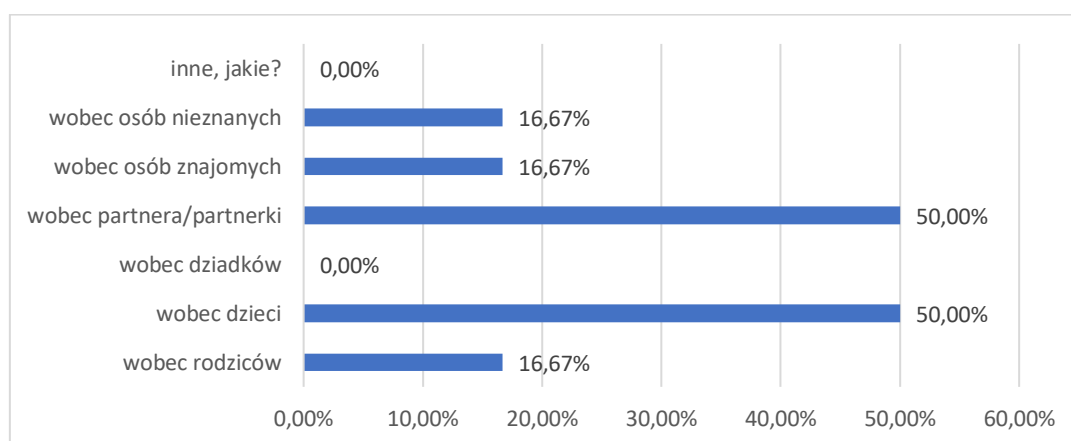
Wykres 28 Co może powstrzymać Pana/i zdaniem osobę doznającą przemoc przed szukaniem pomocy?

Mieszkańców zapytano, czy zdarzyło im się kiedykolwiek stosować przemoc. Odpowiedzi badanych wskazują, że tylko 5,66% respondentów przyznało się do bycia osobą stosującą przemoc, podczas gdy 94,34% odpowiedziało, że nigdy im się to nie zdarzyło.

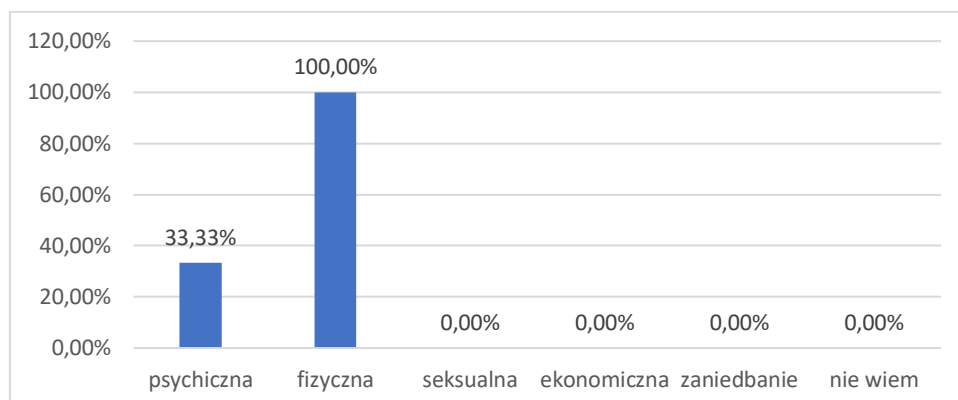
Wykres 29 Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek osobą stosującą przemoc?

Wyniki ankiety dotyczące osób stosujących przemoc pokazują, iż 50% respondentów przyznało, że stosowało przemoc wobec dzieci. Równocześnie, również 50% respondentów wskazało, że stosowało przemoc wobec partnerów/partnerek. Po 16,67% badanych przyznało się do stosowania przemocy wobec rodziców, osób znajomych oraz osób nieznanych.

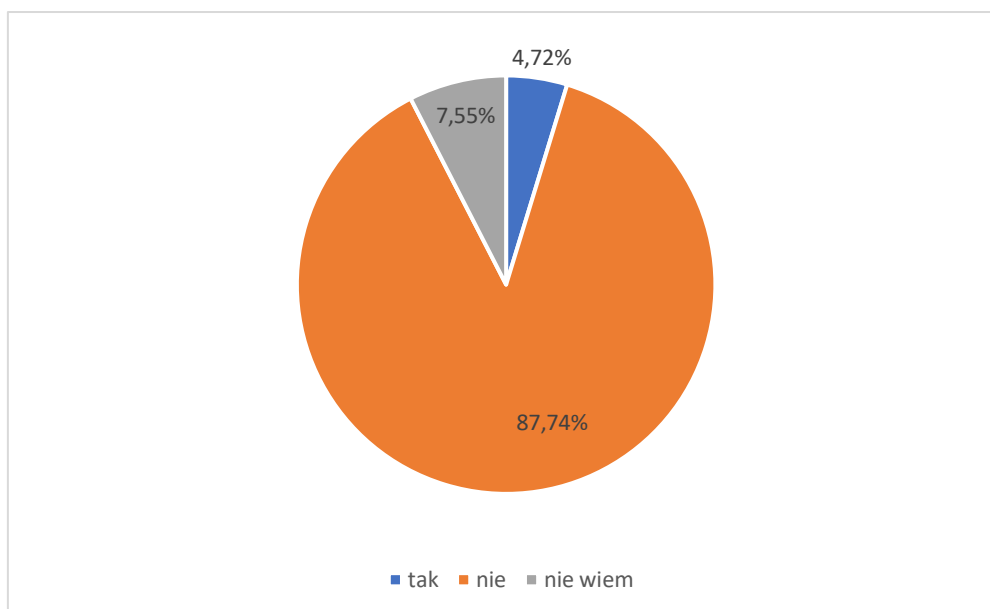
Wykres 30 Wobec kogo zdarzyło się Panu/i stosować przemoc?

Respondenci najczęściej przyznawali się do stosowania przemocy fizycznej, co wskazało 100,00% z nich. Przemoc psychiczną stosowało 33,33% respondentów.

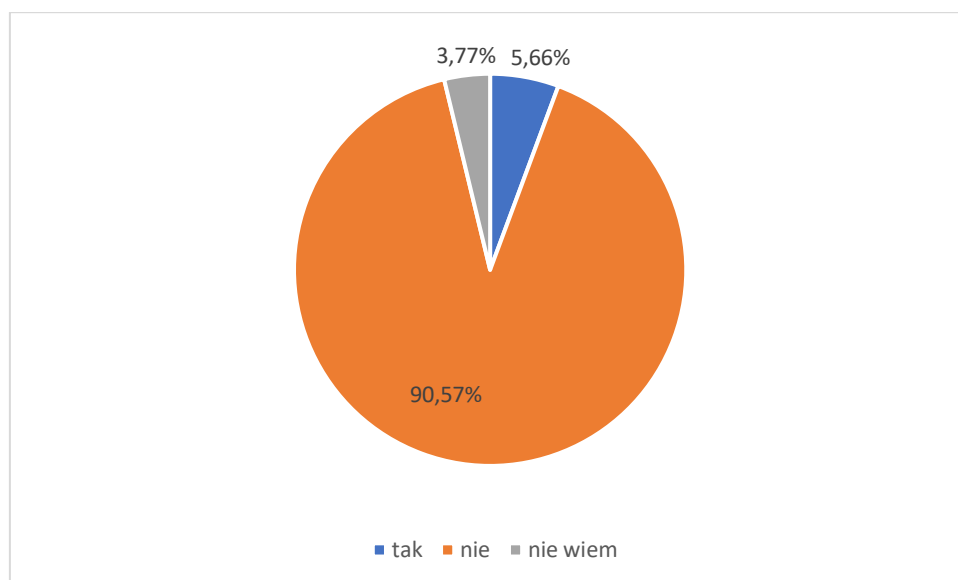
Wykres 31 Jakiego rodzaju przemoc Pan/i stosował/a? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Mieszkańców zapytano, czy ich zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy. Wyniki ankiety sugerują, że większość badanych osób (87,74%) uważa, iż nie ma okoliczności usprawiedliwiających stosowanie przemocy. Jednak 4,72% respondentów uważa, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, a kolejne 7,55% nie jest pewnych lub nie ma zdania na ten temat.

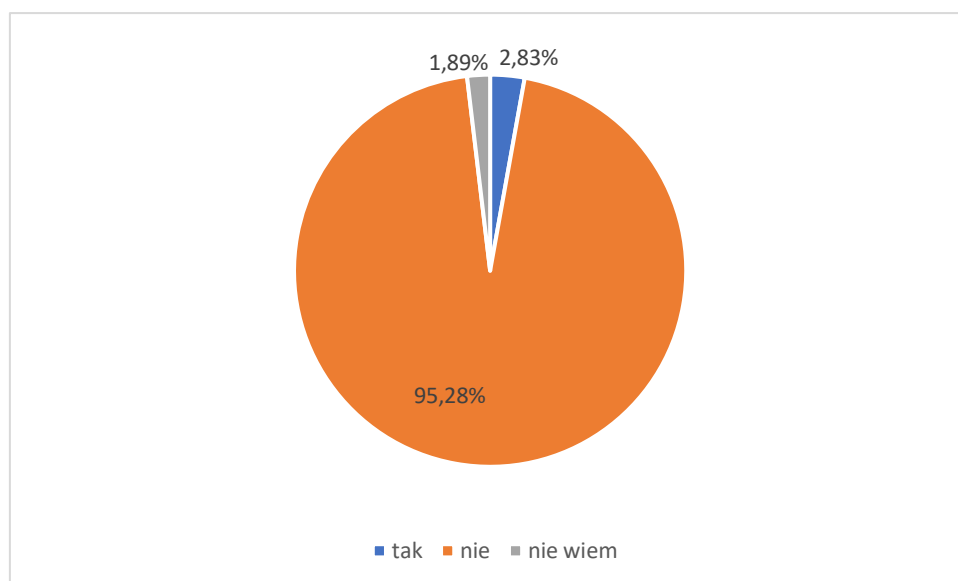
Wykres 32 Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

Większa część ankietowanych (90,57%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Jednak 5,66% respondentów twierdzi, iż taka praktyka może być skutecznym narzędziem wychowawczym. Kolejne 3,77% osób nie jest pewnych lub nie ma zdania na ten temat.

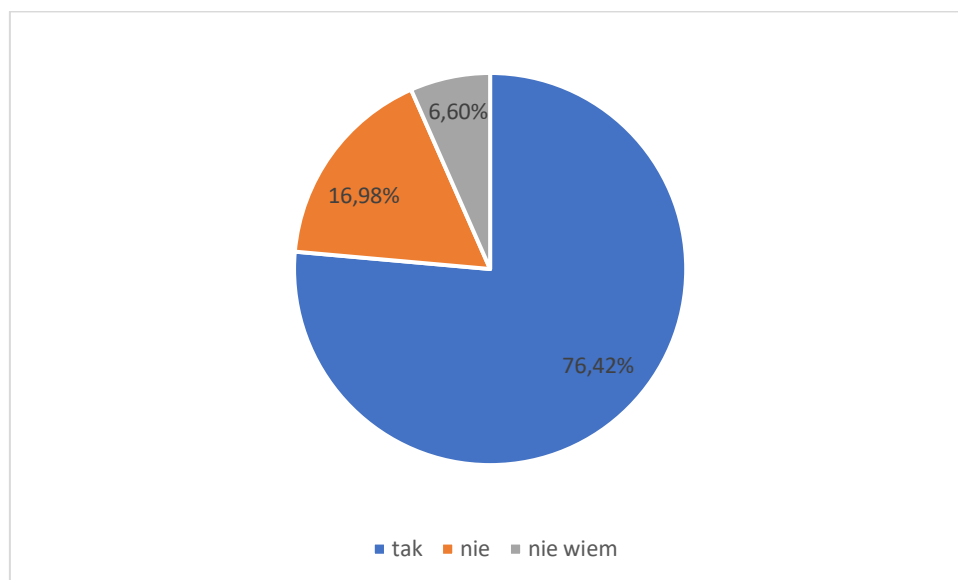
Wykres 33 Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

Większość respondentów (95,28%) uważa, że nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera. Jednak 32,83% osób uważa, że istnieją pewne sytuacje, które mogą usprawiedliwiać takie zachowanie, a 1,89% nie posiada wiedzy na ten temat.

Wykres 34 Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec członka rodziny?

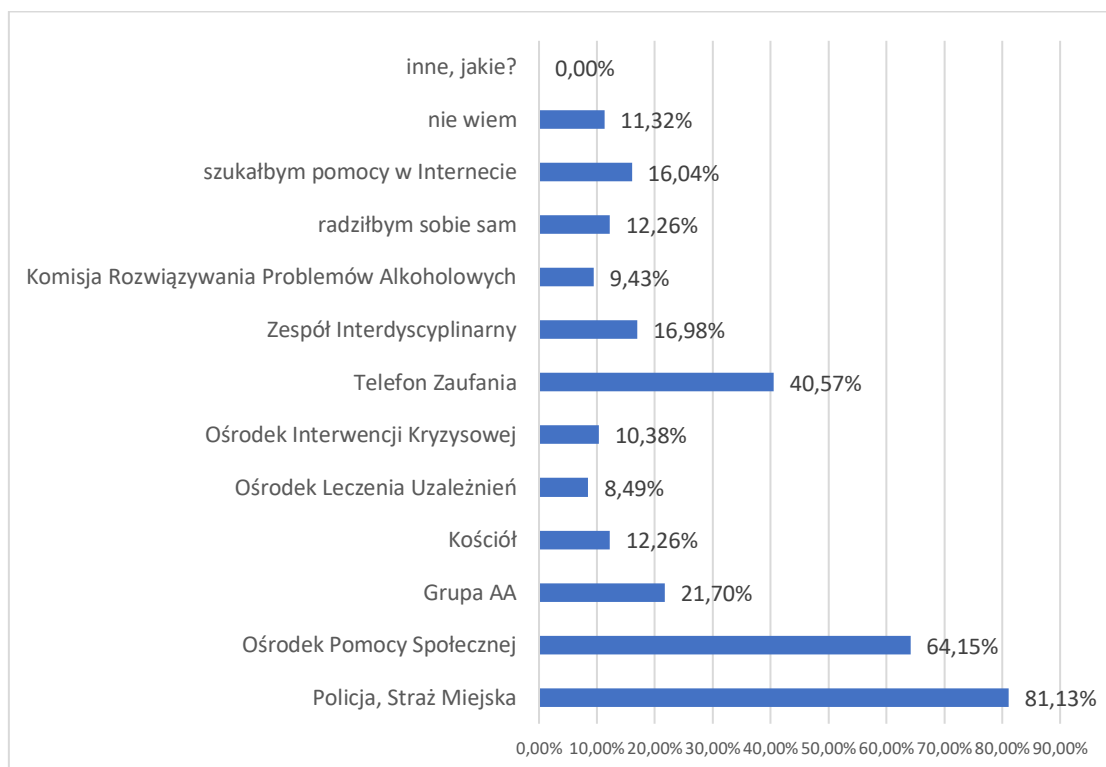
Ponad połowa respondentów (76,42%) uważa, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny. Jednak 16,98% jest zdania, że osoby z zewnątrz nie powinny się wtrącać w te sprawy. Kolejna grupa respondentów (6,60%) jest niepewna lub nie ma zdania na ten temat, co może wynikać z rozbieżności w przekonaniach dotyczących granic prywatności i interwencji w rodzinne sprawy.

Wykres 35 Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny?

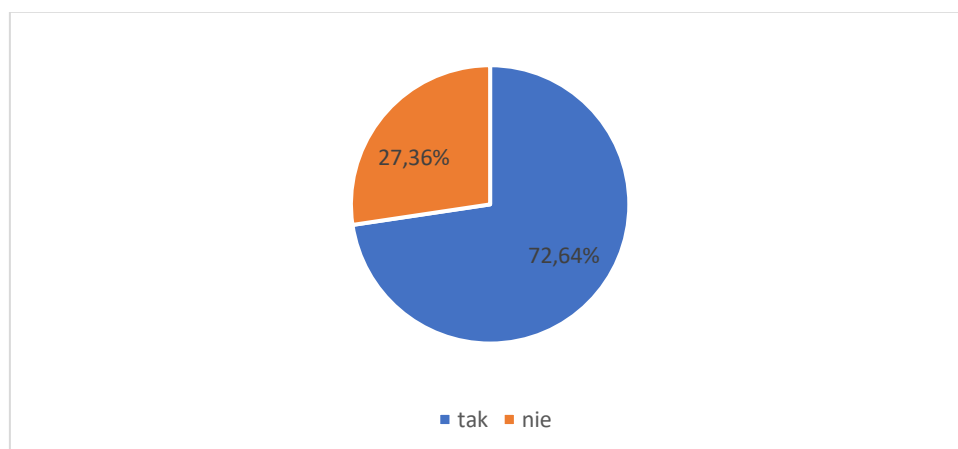
W ankiecie dotyczącej poszukiwania pomocy w sytuacji przemocy domowej, respondenci zostali zapytani, w której z wymienionych instytucji najchętniej uzyskaliby pomoc. Najwięcej respondentów, 81,13%, wskazało, że najchętniej szukałoby pomocy w Policji lub Straży Miejskiej. Drugą najczęściej wybieraną instytucją jest Ośrodek Pomocy Społecznej, na który wskazało 64,15% badanych. Telefon Zaufania został wskazany przez 40,57% respondentów. Grupa AA oraz Ośrodek Leczenia Uzależnień zostały wymienione przez odpowiednio 21,70% i 8,49% badanych, co sugeruje, że wsparcie w zakresie uzależnień jest postrzegane jako mniej kluczowe w kontekście przemocy domowej, mimo że może być istotnym aspektem w niektórych przypadkach. Kościół oraz Zespół Interdyscyplinarny zostały wskazane przez odpowiednio 12,26% i 16,98% osób. „Radziłbym sobie sam” oraz „szukałbym pomocy w Internecie” zostały wymienione przez 12,26% i 16,04% respondentów. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została wymieniona przez 9,43% badanych. Odpowiedź „nie wiem” została zaznaczona przez 11,32% respondentów, co może sugerować,

że część osób nie ma jeszcze jasno określonej preferencji co do źródła pomocy w sytuacjach przemocy domowej.

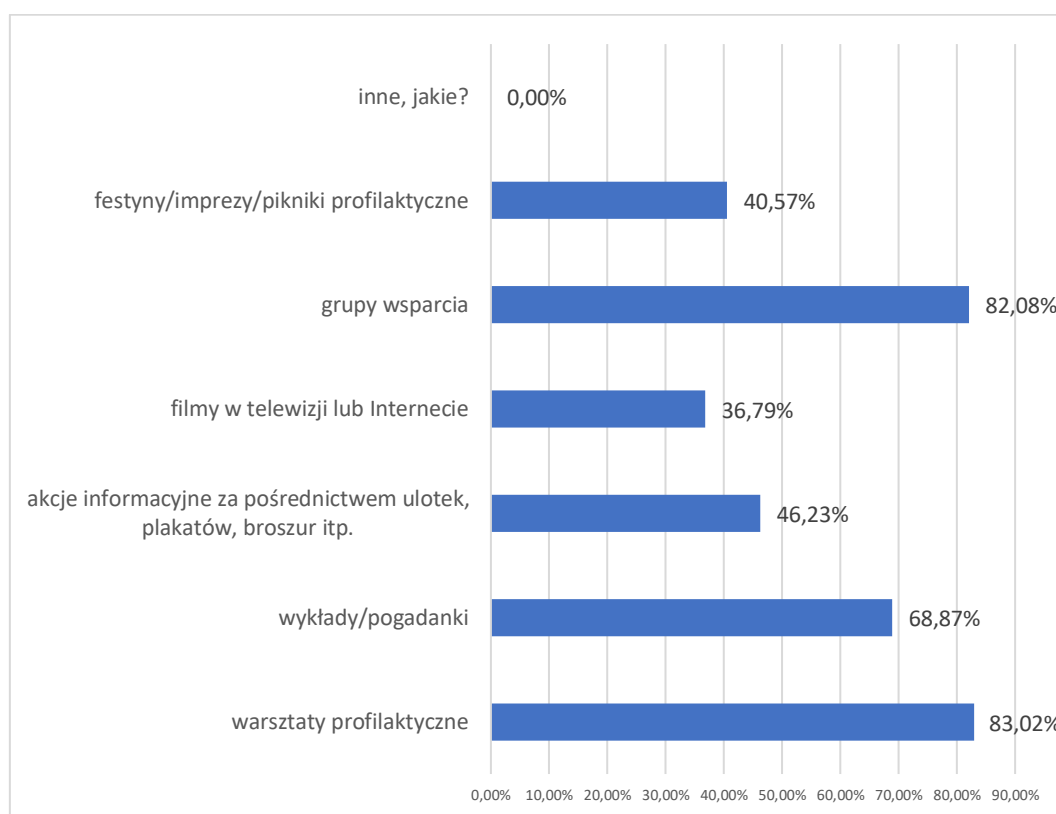
Wykres 36 W której z niżej wymienionych instytucji najchętniej uzyskałby/aby Pan/i pomoc w sytuacji przemocy domowej?

Mieszkańców zapytano, czy znają dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów. Wyniki ankiety pokazują, że 27,36% respondentów nie jest świadoma dostępności informacji kontaktowych do instytucji pomagających w razie problemów, jednak 72,64% osób twierdzi, iż znają dane kontaktowe do instytucji pomocowych.

Wykres 37 Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

Mieszkańcy zostali zapytani, jakie formy działań, ich zdaniem mogą przynieść najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy. Najwięcej respondentów, 83,02%, uznało, że warsztaty profilaktyczne będą miały największy wpływ w zapobieganiu przemocy. Grupy wsparcia zostały wskazane przez 82,08% badanych jako istotna forma wsparcia. Wykłady i pogadanki, które wybrało 68,87% respondentów, są również uważane za skuteczną metodę przeciwdziałania przemocy. Akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. były preferowane przez 46,23% badanych. Filmy w telewizji lub Internecie, które zostały wskazane przez 36,79% respondentów, mogą być mniej skuteczne w porównaniu do bardziej interaktywnych form edukacji, ale nadal odgrywają rolę w szerzeniu świadomości na temat przemocy. Na końcu, festyny, imprezy i pikniki profilaktyczne zostały wskazane przez 40,57% respondentów jako mniej skuteczna forma przeciwdziałania przemocy.

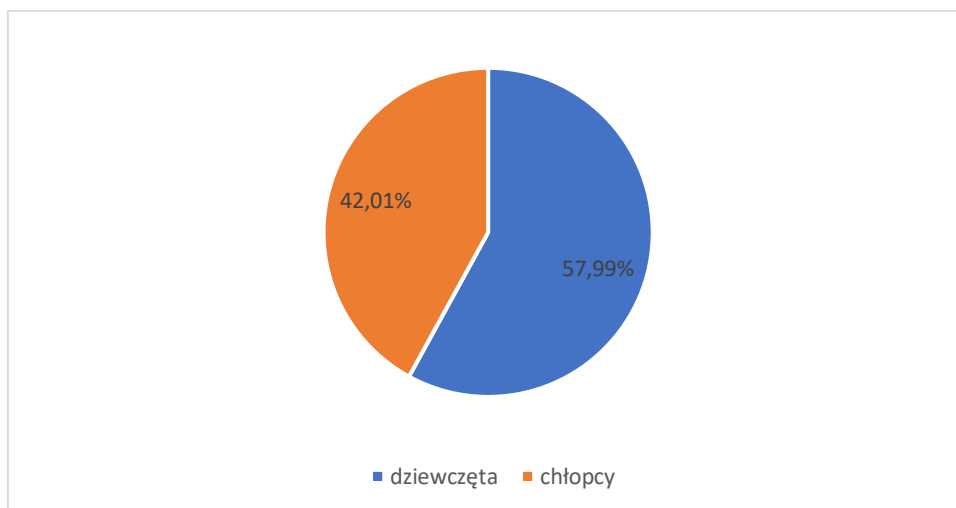

Wykres 38 Poniżej wymieniono różne formy działań, które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy? Możesz zaznaczyć wszystkie odpowiedzi zgodne z prawdą.

4. BADANIE UCZNIÓW

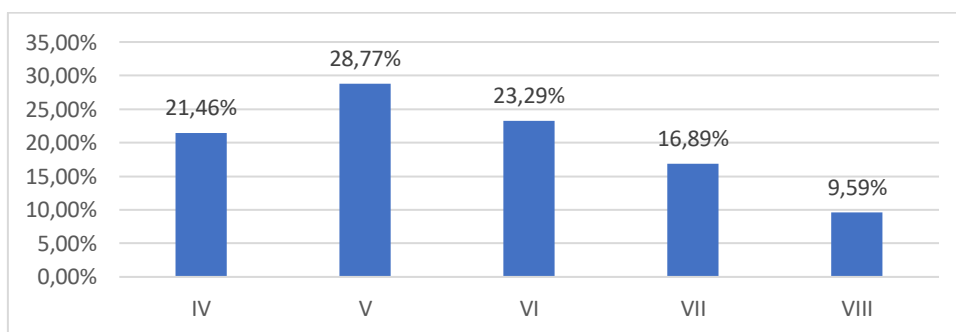
4.1 Charakterystyka respondentów

W badaniu diagnozującym uczniów z terenu Gminy Skaryszew wzięło udział 219 uczniów z 8 szkół podstawowych, gdzie 57,99% próby to dziewczęta, a 42,01% chłopcy.

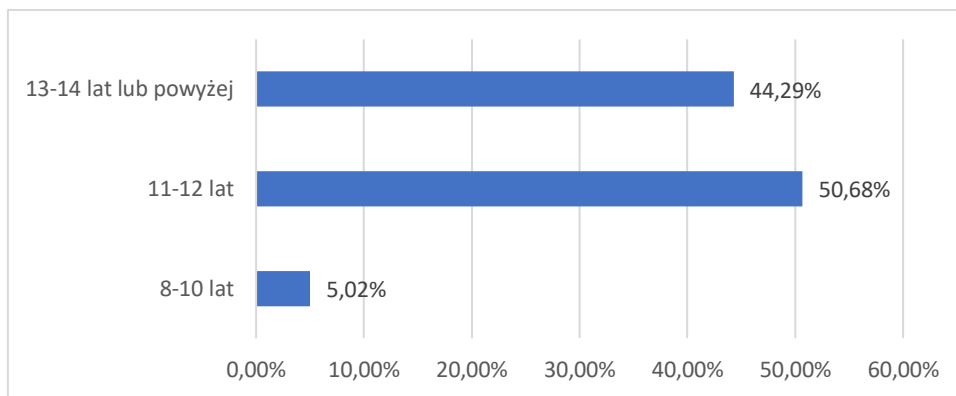
Wykres 39. Płeć.

Rozkład respondentów według klasy, przedstawia się następująco: najwięcej uczniów znajduje się w klasie V (28,77%), następnie w klasie VI (23,29%), IV (21,46%), VII (16,89%), a najmniej w klasie VIII (9,59%).

Wykres 40. Klasa.

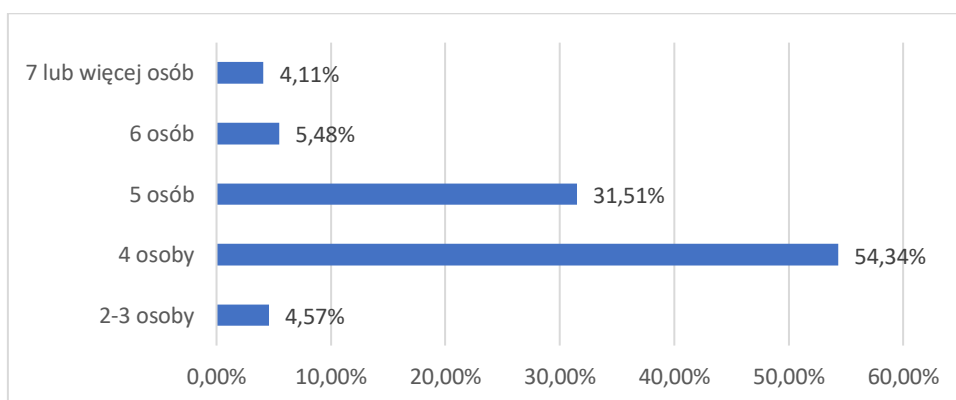
Największą grupę w badaniu stanowią uczniowie w wieku 11-12 lat (50,68%), następnie uczniowie w wieku 13-14 lat lub powyżej (44,29%), a najmniejszą grupę stanowią uczniowie w wieku 8-10 lat (5,02%).

Wykres 41. Wiek.

4.2 Struktura rodziny

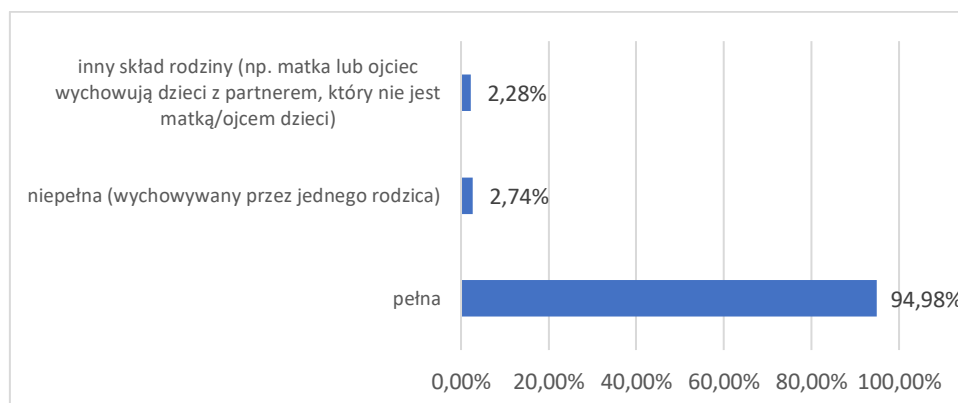
Na początku badania respondenci zostali zapytani, z ilu osób składa się ich rodzina. Najwięcej osób, bo 54,34%, wskazało, że ich rodzina składa się z 4 osób. Jest to najczęściej spotykana wielkość rodziny w badanej grupie. Rodziny składające się z 5 osób stanowią 31,51% respondentów, co czyni je drugą co do wielkości grupą. Rodziny złożone z 6 osób stanowią 5,48% badanych, natomiast 4,57% respondentów zadeklarowało, że ich rodzina składa się z 2 – 3 osób. Najmniejszą grupą są rodziny składające się z 7 lub więcej osób, które stanowią 4,11% uczestników ankiety.

Wykres 42. Z ilu osób składa się Twoja rodzina?

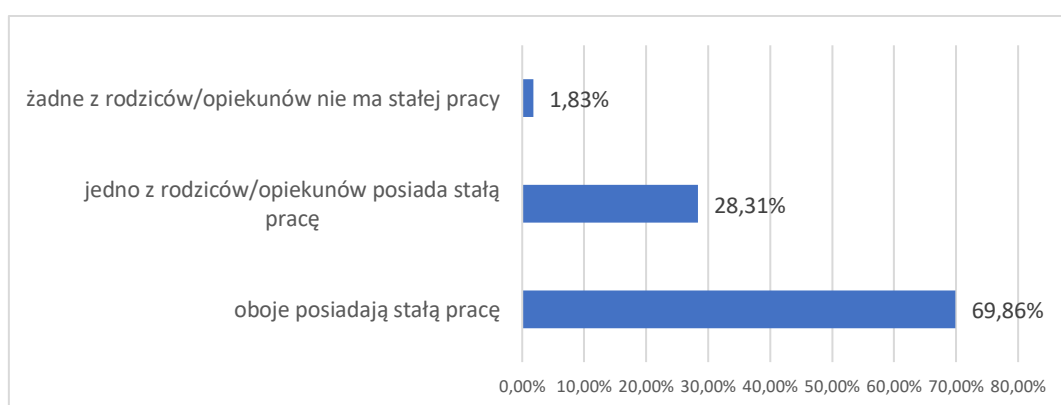
W przypadku pytania dotyczącego składu rodzin uczniów, zdecydowana większość, bo 94,98%, żyje w rodzinach pełnych, gdzie obecni są oboje rodzice. Rodziny niepełne, w których dzieci są wychowywane przez jednego rodzica, stanowią 2,74% badanych. Inny

skład rodziny, na przykład sytuacje, w których matka lub ojciec wychowują dzieci z partnerem, który nie jest biologicznym rodzicem dzieci, dotyczy 2,28% respondentów.

Wykres 43. Jaki jest skład Twojej rodziny?

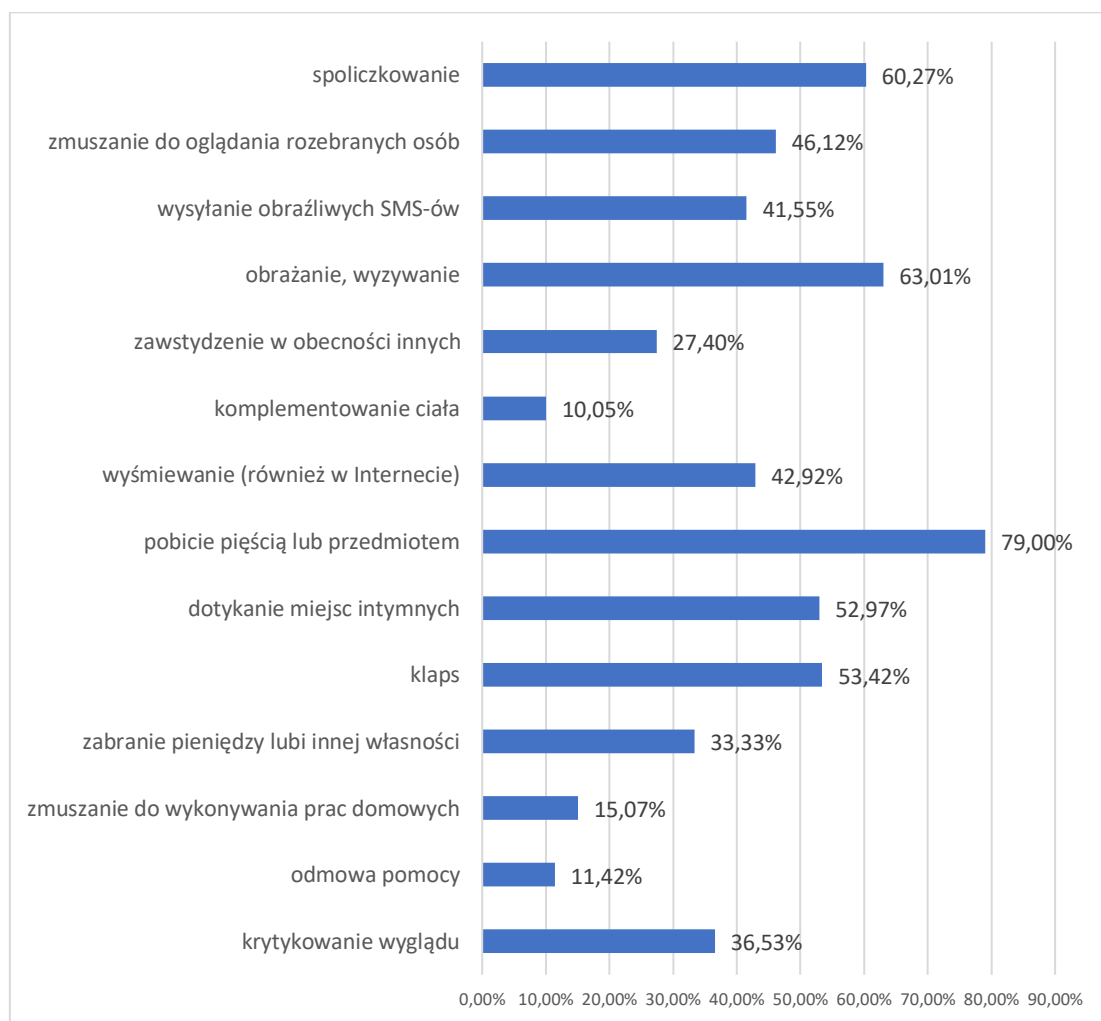
Wyniki ankiety dotyczącej zatrudnienia rodziców lub opiekunów respondentów pokazują, że 69,86% z nich ma oboje rodziców/opiekunów posiadających stałą pracę, a więc prawie połowa badanych pochodzi z rodzin, gdzie stabilność finansowa jest zapewniona przez obie osoby dorosłe. 28,31% respondentów odpowiedziało, że tylko jedno z rodziców lub opiekunów posiada stałą pracę. To oznacza, że w wielu rodzinach jeden z opiekunów może być odpowiedzialny za utrzymanie, co może wpływać na ich sytuację finansową i stabilność rodziny. 1,83% badanych zadeklarowało, że żadne z rodziców lub opiekunów nie posiada stałej pracy, co sugeruje, że te rodziny mogą doświadczać większych trudności finansowych i braku stabilności zawodowej.

Wykres 44. Czy Twoi rodzice/opiekunowie posiadają stałą pracę?

4.3 Problem przemocy z perspektywy uczniów

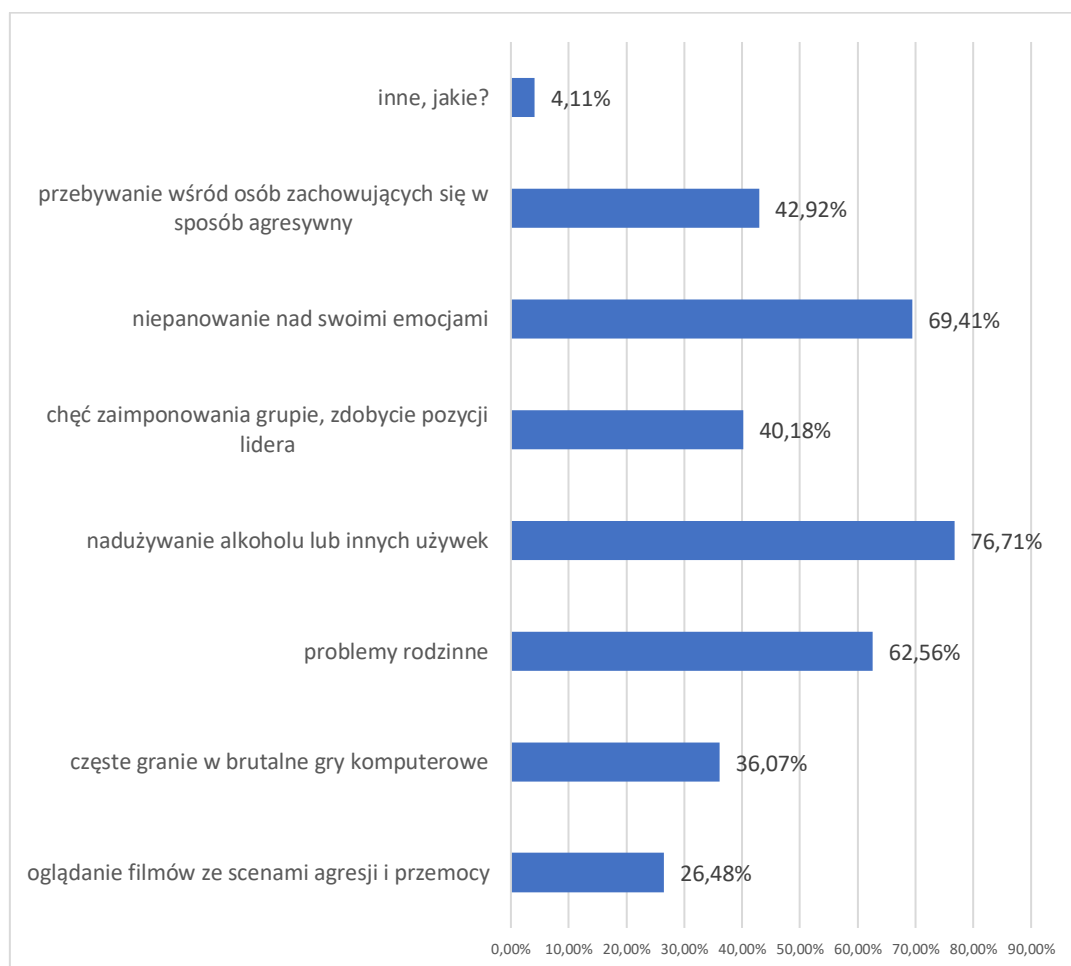
Według respondentów, sytuacje uznawane za wyraz przemocy są zróżnicowane, a najwięcej uczniów uznaje za przemoc pobicie pięścią lub przedmiotem (79,00%), obrażanie i wyzywanie (63,01%), oraz spoliczkowanie (60,27%). Inne sytuacje, które znaczna część badanych uznała za przemoc, to dotykanie miejsc intymnych (52,97%), klaps (53,42%), zmuszanie do oglądania rozebranych osób (46,12%), wyśmiewanie (42,92%) i wysyłanie obraźliwych SMS-ów (41,55%). Mniej osób uznało za przemoc krytykowanie wyglądu (36,53%), zabranie pieniędzy lub innej własności (33,33%), zawstydzenie w obecności innych (27,40%), zmuszanie do wykonywania prac domowych (15,07%), odmowa pomocy (11,42%) oraz komplementowanie ciała (10,05%).

Wykres 45 Które z wymienionych sytuacji są Twoim zdaniem wyrazem przemocy?

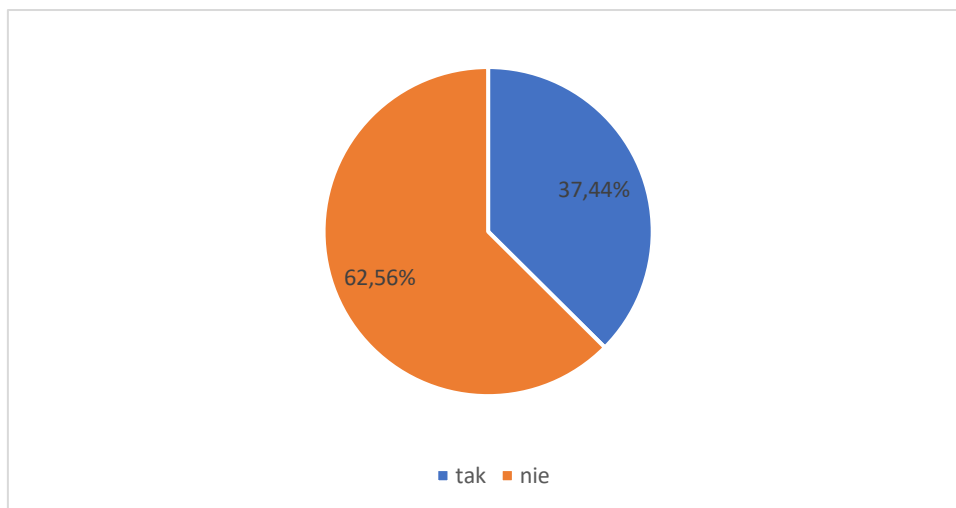
W ankiecie dotyczącej przyczyn przemocy, uczniowie mieli możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi. Najczęściej wskazywane przyczyny to nadużywanie alkoholu lub innych używek

(76,71%) oraz problemy rodzinne (62,56%) jako główne przyczyny przemocy. Kolejne często wymieniane przyczyny to niepanowanie nad swoimi emocjami (69,41%) oraz chęć zaimponowania grupie i zdobycie pozycji lidera (40,18%). Inne przyczyny to przebywanie wśród osób zachowujących się w sposób agresywny (42,92%), częste granie w brutalne gry komputerowe (36,07%) oraz oglądanie filmów ze scenami agresji i przemocy (26,48%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (4,11%) uczniowie napisali: „kopnięcie piłką w brzuch”.

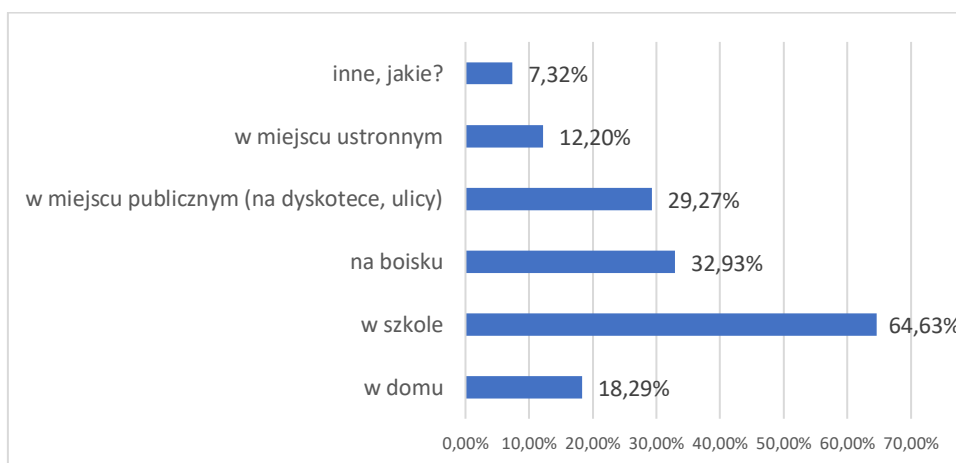
Wykres 46. Jakie mogą być Twoim zdaniem przyczyny przemocy? Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi.

W ankiecie, 37,44% uczniów przyznało, że byli kiedyś świadkami przemocy, natomiast 62,56% odpowiedziało, że nie miało takiego doświadczenia.

Czy byłeś/aś kiedyś świadkiem przemocy?

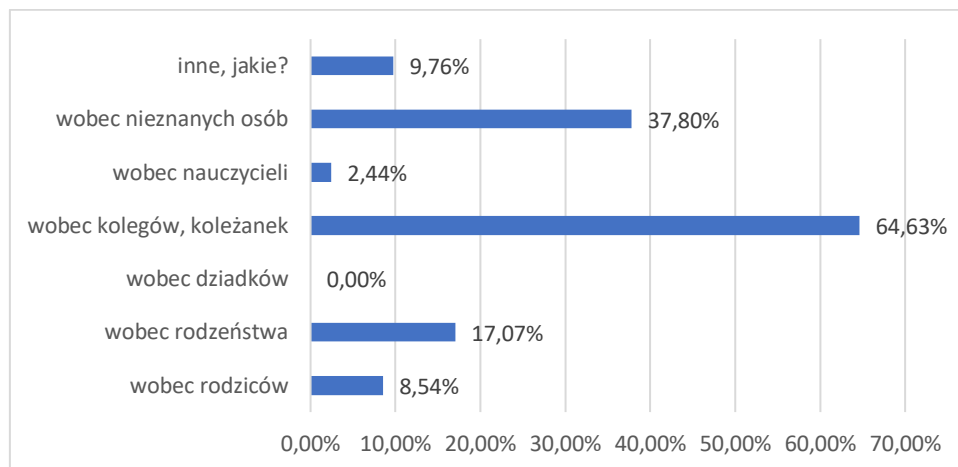
Badani uczniowie wskazali różne miejsca, gdzie mieli okazję być świadkami przemocy. Najwięcej respondentów wskazało na szkołę (64,63%) jako miejsce, gdzie byli świadkami przemocy. Inne miejsca to boisko (32,93%), miejsce publiczne, takie jak dyskoteka lub ulica (29,27%), dom (18,29%) oraz miejsce ustronne (12,20%). Dodatkowo w odpowiedzi „inne, jakie?” (7,32%) uczniowie napisali: „na ulicy”, „pod Biedronką”, „na rowerze”, a także „u kolegi”.

Wykres 47. Gdzie wyraz przemocy, którego byłeś świadkiem, miał miejsce?

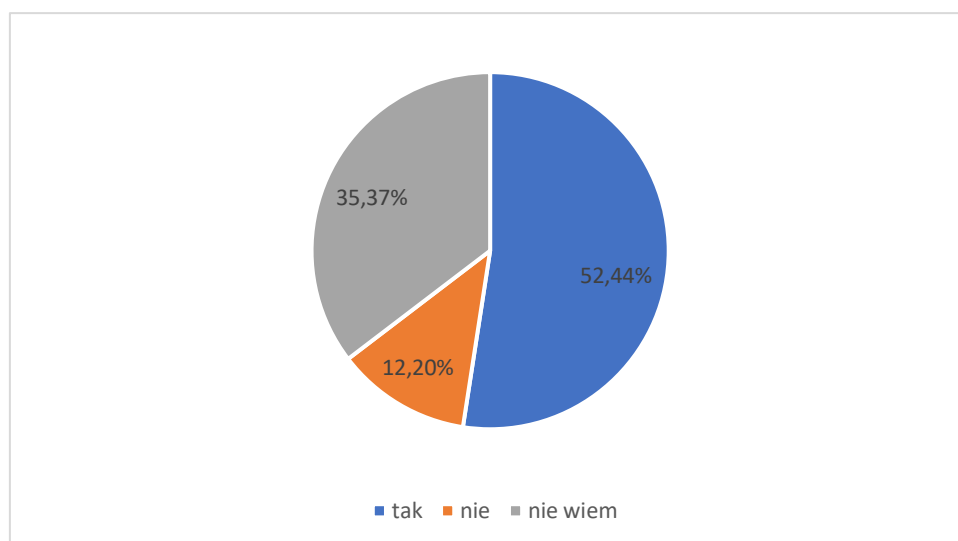
Według wyników ankiety, przemoc najczęściej była stosowana wobec kolegów i koleżanek (64,63%). Inne osoby doznające przemocy to nieznane osoby (37,80%), rodzeństwo (17,07%),

rodzice (8,54%) oraz nauczyciele (2,44%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (9,76%) uczniowie napisali: „wobec mnie”, a także „u mojego kolegi”.

Wykres 48. Wobec kogo przemoc była stosowana?

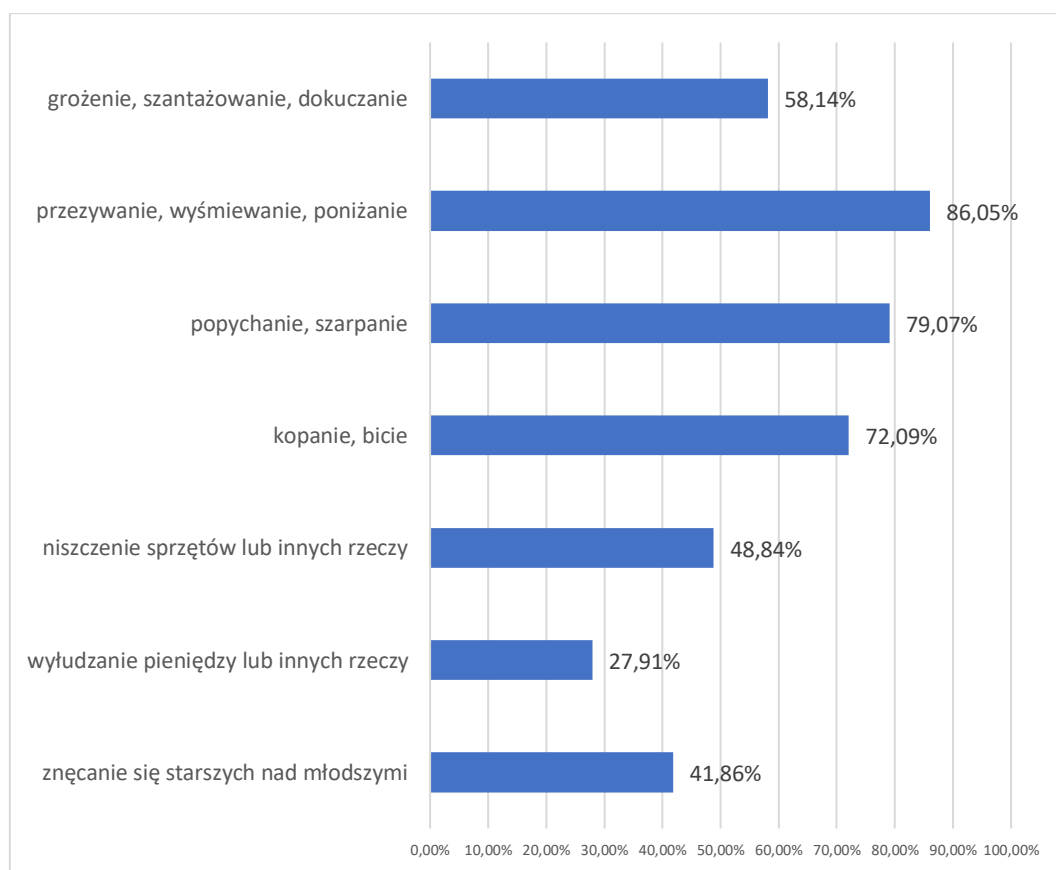
Uczniów zapytano, czy spotkali się kiedykolwiek z zachowaniami przemocowymi na terenie szkoły, do której uczęszczają. Według odpowiedzi badanych, 52,44% spotkało się na terenie szkoły z zachowaniami przemocowymi. Jednocześnie 12,20% uczniów stwierdziło, że nie zetknęło się z takimi zachowaniami w szkole. Dodatkowo 35,37% badanych nie miało pewności co do obecności przemocy w szkolnym środowisku.

Wykres 49. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

Uczniowie, którzy w poprzednim pytaniu zaznaczyli, iż spotkali się z zachowaniami przemocowymi na terenie szkoły wskazywali, że powszechnym rodzajem przemocy jest

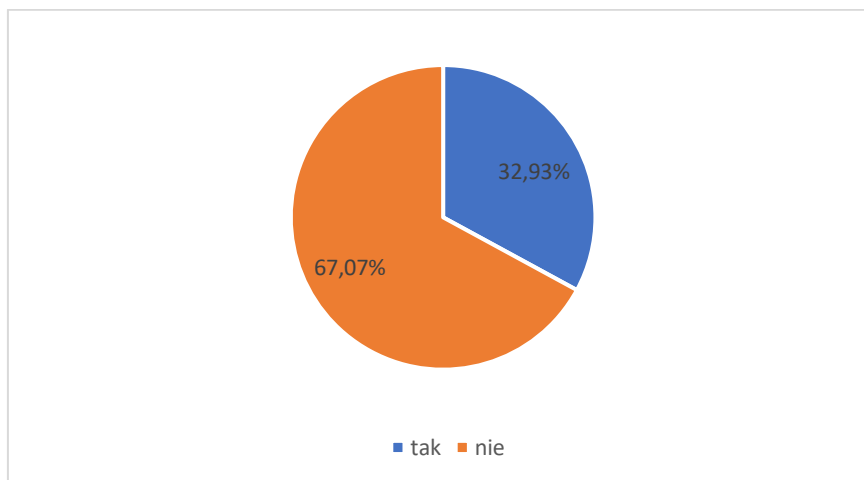
przezywanie, wyśmiewanie i poniżanie, które dotyczy aż 86,05% uczniów. Wysoka częstotliwość zgłaszania tego rodzaju zachowań wskazuje na dominację przemocy werbalnej wśród problemów zgłaszanych przez uczniów. Następnie, popychanie i szarpanie również stanowi istotny problem, dotyczący 79,07% uczniów, co sugeruje, że fizyczne formy przemocy, choć może mniej poważne niż bicie, są dość powszechne. Z kolei kopanie i bicie, choć mniej często występujące niż popychanie, nadal stanowi istotny problem, z 72,09% zgłoszeń. To podkreśla obecność poważniejszych form przemocy fizycznej. Problematiczne są także groźby, szantaże i dokuczanie, które zgłasza 58,14% uczniów, co wskazuje na znaczący poziom przemocy psychicznej i manipulacji. Ponadto, niszczenie sprzętów lub innych rzeczy, które dotyczy 48,84% uczniów, świadczy o występowaniu problemów z wandalizmem i destrukcją mienia w szkole. Na końcu, wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy jest najmniej zgłaszanym problemem, dotyczącym 27,91% uczniów, ale mimo to również wymaga uwagi i działań zapobiegawczych.

Wykres 50. Które z wymienionych zachowań zdarzają się w Twojej szkole?

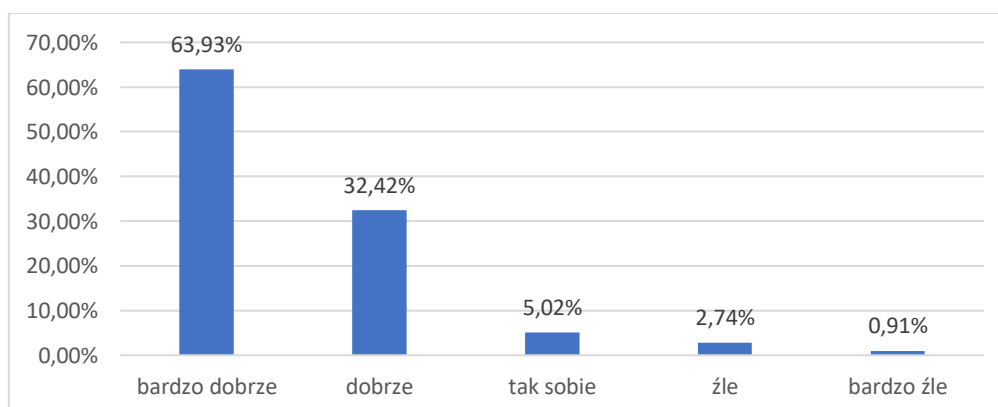
Dodatkowo uczniom zadano pytanie, czy to oni byli kiedykolwiek osobą, która stosowała przemoc. Według odpowiedzi 32,93% respondentów przyznało, że zdarzyło im się stosować

przemoc wobec rówieśników. Jednak 67,07% badanych odpowiedziało, że nie miało takiego doświadczenia.

Wykres 51. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec rówieśników?

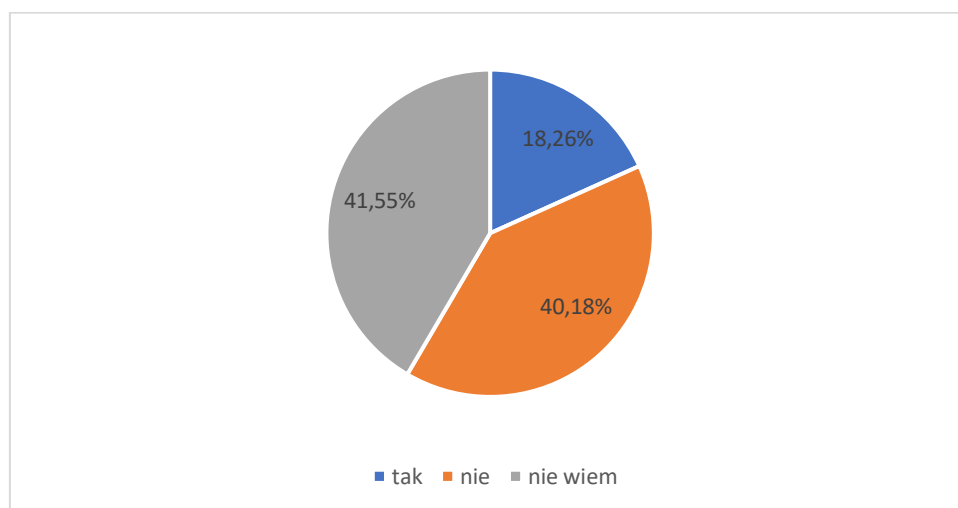
Uczniów zapytano, jak oceniają atmosferę panującą w ich domu. Większość uczestników ankiety (64,93%) oceniła atmosferę w swoim domu jako „bardzo dobrą”. To wskazuje na wysokie zadowolenie z relacji i ogólnej atmosfery w rodzinie, co może świadczyć o zdrowych i wspierających relacjach rodzinnych. 32,42% uczniów uznało atmosferę w swoim domu za „dobrą”. Następnie 5,02% uczniów oceniło atmosferę w swoim domu jako „tak sobie”. Taki wynik sugeruje, że część uczniów może mieć mieszane uczucia dotyczące swojego środowiska domowego, co może wskazywać na pewne problemy lub niezadowolenie. Następnie 2,74% uczniów oceniło atmosferę w swoim domu jako „złą”, a 0,91% jako „bardzo złą”.

Wykres 52. Jak oceniasz atmosferę panującą w Twoim domu?

Wyniki ankiety dotyczącej tego, czy uczniowie znają lub podejrzewają, że ktoś z ich kolegów lub koleżanek może być osobą doznającą przemocy domowej, pokazują zróżnicowane poziomy

świadomości na ten temat. Największy odsetek uczestników, wynoszący 41,55%, przyznał, że nie wie, czy ktoś z ich otoczenia doświadcza przemocy domowej. Wśród uczniów, którzy mieli pewność co do swojego stanowiska, 18,26% odpowiedziało, że zna lub podejrzewa, iż ktoś z ich kolegów lub koleżanek jest osobą doświadczającą przemocy domowej. Natomiast 40,18% uczniów stwierdziło, że nie zna ani nie podejrzewa, aby ktoś z ich kolegów lub koleżanek doświadczał przemocy domowej.

Wykres 53. Czy znasz lub podejrzewasz, że ktoś z Twoich kolegów lub koleżanek jest lub może być osobą doświadczającą przemocy domowej ?

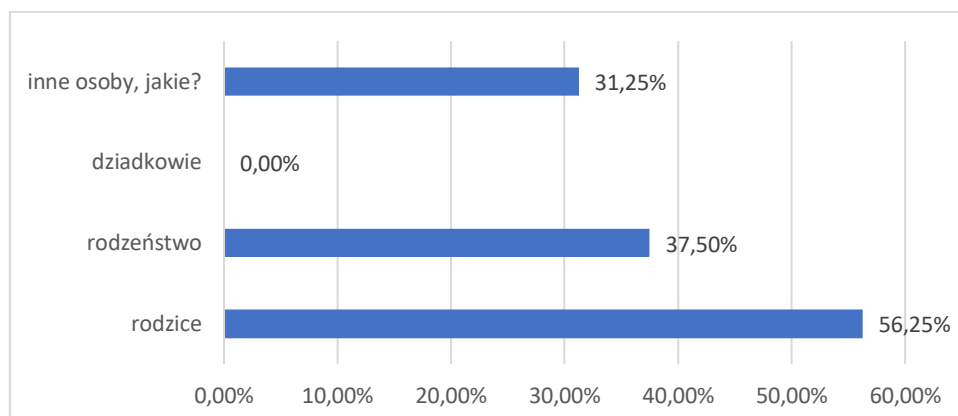
W kwestii doświadczania przemocy domowej przez uczniów, 7,31% respondentów odpowiedziało, że zdarzyło im się być kiedykolwiek osobą doświadczającą przemocy domowej, podczas gdy 92,69% wskazało odpowiedź „nie”.

Wykres 54. Czy zdarzyło ci się być kiedykolwiek osobą doświadczającą przemocy domowej?

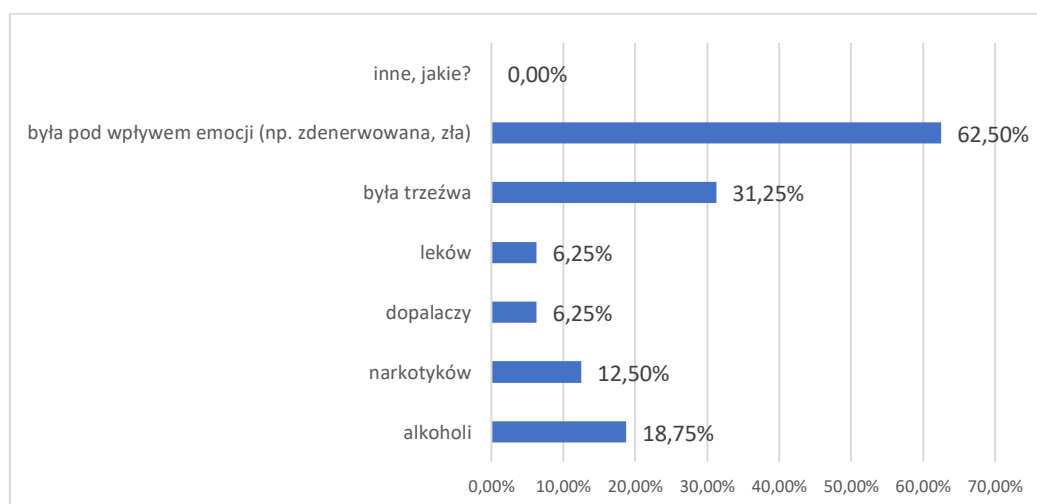
Przemoc wobec uczniów była stosowana przez różne osoby z ich otoczenia. Najczęściej wskazywaną grupą, stosującą przemoc, byli rodzice (56,25%) oraz rodzeństwo (37,50%).

W odpowiedzi „inne osoby, jakie?” uczniowie wymieniali: „nie wiem”, „jeśli chodzi o psychikę to koledzy i koleżanki z klasy”, a także „koledzy z klasy”

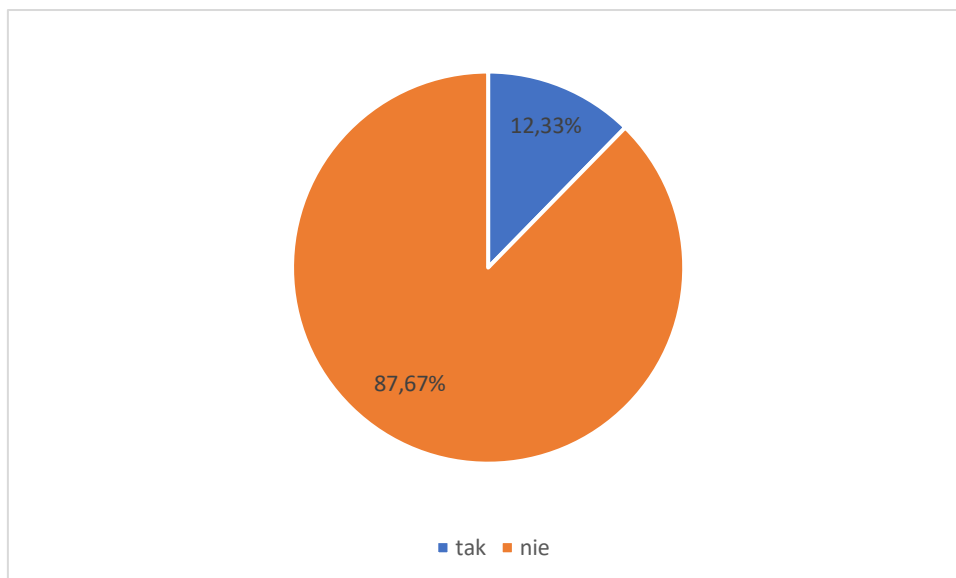
Wykres 55. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? Zaznacz wszystkie odpowiedzi zgodnie z prawdą.

Analizując odpowiedzi dotyczące wpływu substancji lub emocji na osoby stosujące przemoc, można zauważyć kilka kluczowych wniosków. Najczęściej wskazywaną przyczyną przemocy są emocje, takie jak zdenerwowanie czy złość, które dotyczyły 62,50% przypadków. W mniejszej liczbie przypadków przemoc była związana z wpływem alkoholu, który zgłosiło 18,75% uczniów. Z kolei narkotyki, dopalacze i leki były zgłaszane jeszcze rzadziej, odpowiednio przez 12,50%, 6,25% i 6,25% badanych. Dodatkowo, 31,25% osób uznało, że osoba ta była trzeźwa, co podkreśla, że przemoc nie zawsze jest związana z używkami, ale również z sytuacjami, w których osoby są w pełni świadome swoich działań.

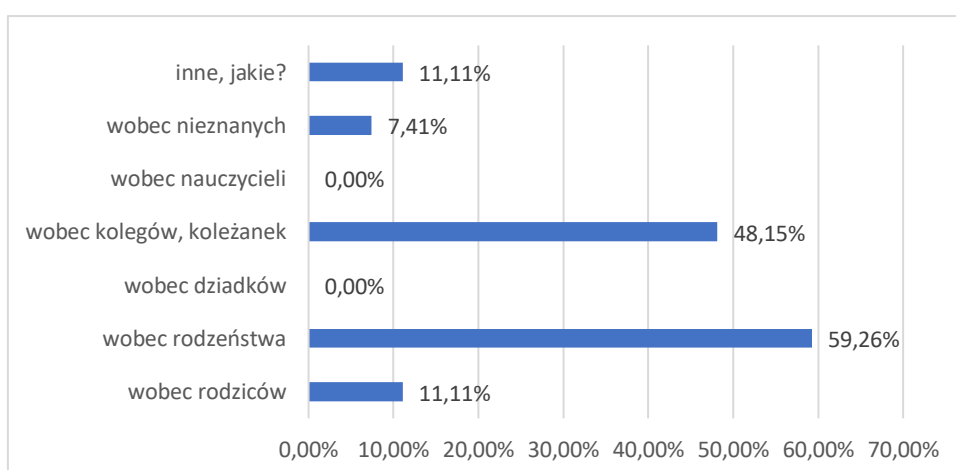
Wykres 56. Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

W kwestii stosowania przemocy przez uczniów, 12,33% z nich przyznało, że zdarzyło im się być kiedykolwiek osobą stosującą przemoc, podczas gdy 87,67% odpowiedziało negatywnie.

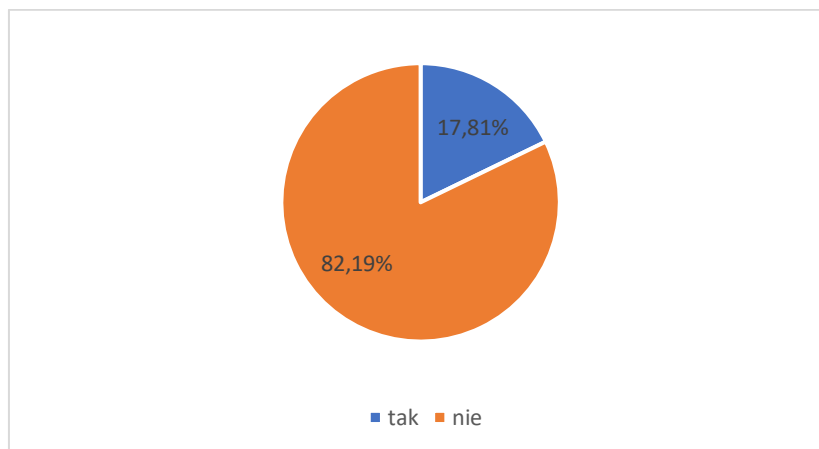
Wykres 57. Czy zdarzyło Ci się być kiedykolwiek osobą stosującą przemoc?

Spośród respondentów, którzy przyznali się do stosowania przemocy, większość wskazała, że stosowali ją przede wszystkim wobec rodzeństwa (59,26%). Drugą najczęściej wskazywaną grupą są koledzy i koleżanki, wobec których przemoc stosuje 48,15% osób. To sugeruje, że przemoc w relacjach rówieśniczych również jest znaczącym problemem w badanej grupie. Wobec rodziców przemoc stosuje 11,11% respondentów, co jest mniej powszechne w porównaniu do rodzeństwa i rówieśników. Ponadto, przemoc wobec osób nieznanych zgłosiło 7,41% uczestników, a w odpowiedzi „inne, jakie?” (11,11%) napisano: „wobec mnie” co może wskazywać na problemy związane z samoakceptacją lub samooceną.

Wykres 58. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

17,81% respondentów zadeklarowało, że znają kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doznającą przemocy domowej, podczas gdy 82,19% odpowiedziało negatywnie.

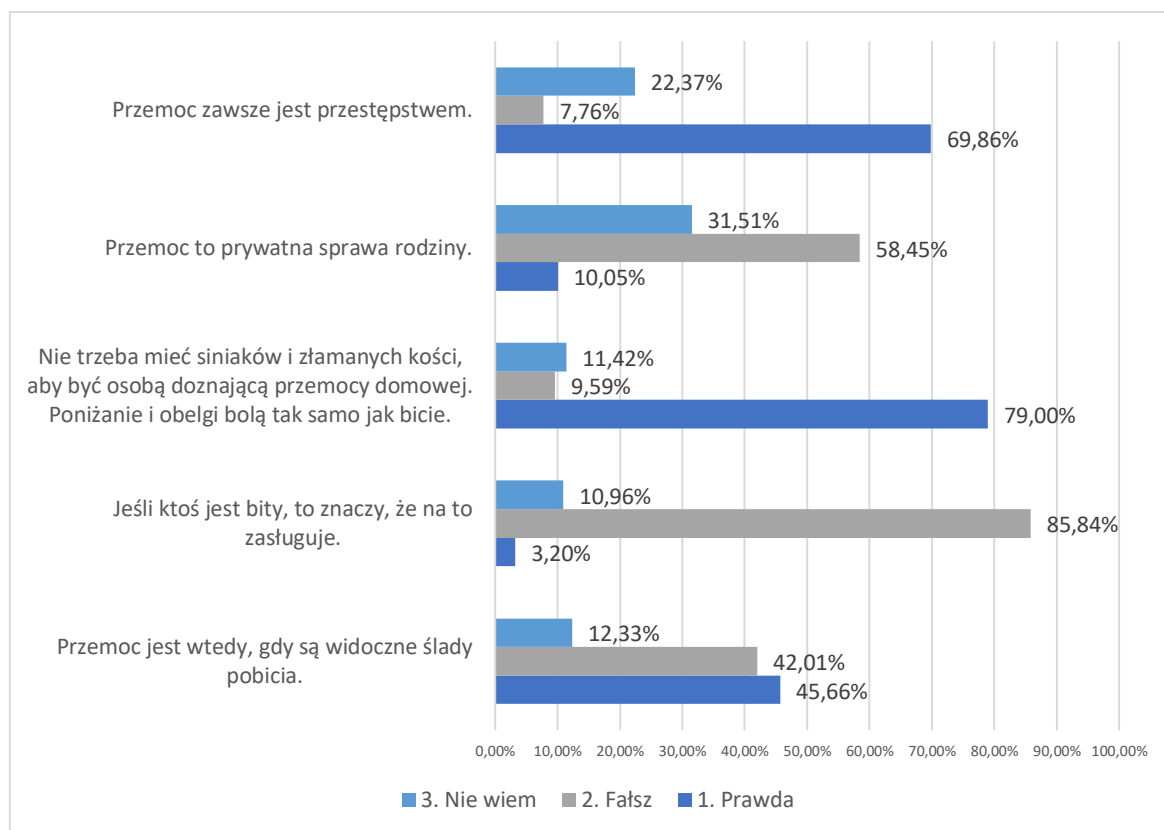
Wykres 59. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doznającą przemocy domowej?

Wyniki ankiety dotyczącej postrzegania przemocy wśród uczniów pokazują różne poziomy świadomości i przekonań na ten temat.

- Największa część respondentów (45,66%) uważa, że **przemoc występuje tylko wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia**, co pokazuje powszechne błędne przekonanie, że przemoc fizyczna musi być widoczna. To wskazuje na potrzebę edukacji na temat różnych form przemocy, w tym niewidocznych, które mogą być równie szkodliwe. Jednak 42,01% uczniów odpowiedziało, że to stwierdzenie jest fałszywe, co pokazuje, że istnieje znaczna liczba osób, które zrozumiały stwierdzenie.
- Bardzo niewielki odsetek (3,20%) zgadza się z fałszywym przekonaniem, że **osoba, która jest bita, zasługuje na to**, co jest pozytywne i wskazuje na niski poziom akceptacji. Większość (85,84%) słusznie odrzuca to stwierdzenie, co pokazuje, że większość respondentów rozumie, że przemoc nie jest winą osoby doświadczającej.
- Wysoki odsetek uczniów (79,00%) rozumie, że **przemoc nie musi mieć postaci fizycznej oraz, że poniżanie i obelgi mogą być równie bolesne jak bicie**. To pokazuje, że wiele młodych osób jest świadomych, iż przemoc psychiczna jest poważnym problemem, mimo że nie zawsze jest widoczna zewnątrz.
- 10,05% uczniów uważa, że **przemoc to prywatna sprawa rodziny**, co sugeruje, że część respondentów nie dostrzega potrzeby interwencji społecznej czy prawnej w przypadku przemocy domowej. Jednak większość 58,45% uznaje to stwierdzenie

za nie prawdziwe, co pokazuje rosnącą świadomość, że przemoc domowa jest poważnym problemem społecznym, nie tylko prywatnym.

- Wysoki odsetek respondentów (69,86%) zgadza się z tym, że **przemoc zawsze jest przestępstwem**, co wskazuje na zrozumienie, że przemoc w różnych formach jest nielegalna i wymaga reakcji. Tylko 7,76% błędnie uważa, że przemoc nie zawsze jest przestępstwem, co może sugerować, że część osób wciąż nie do końca rozumie prawne aspekty przemocy.

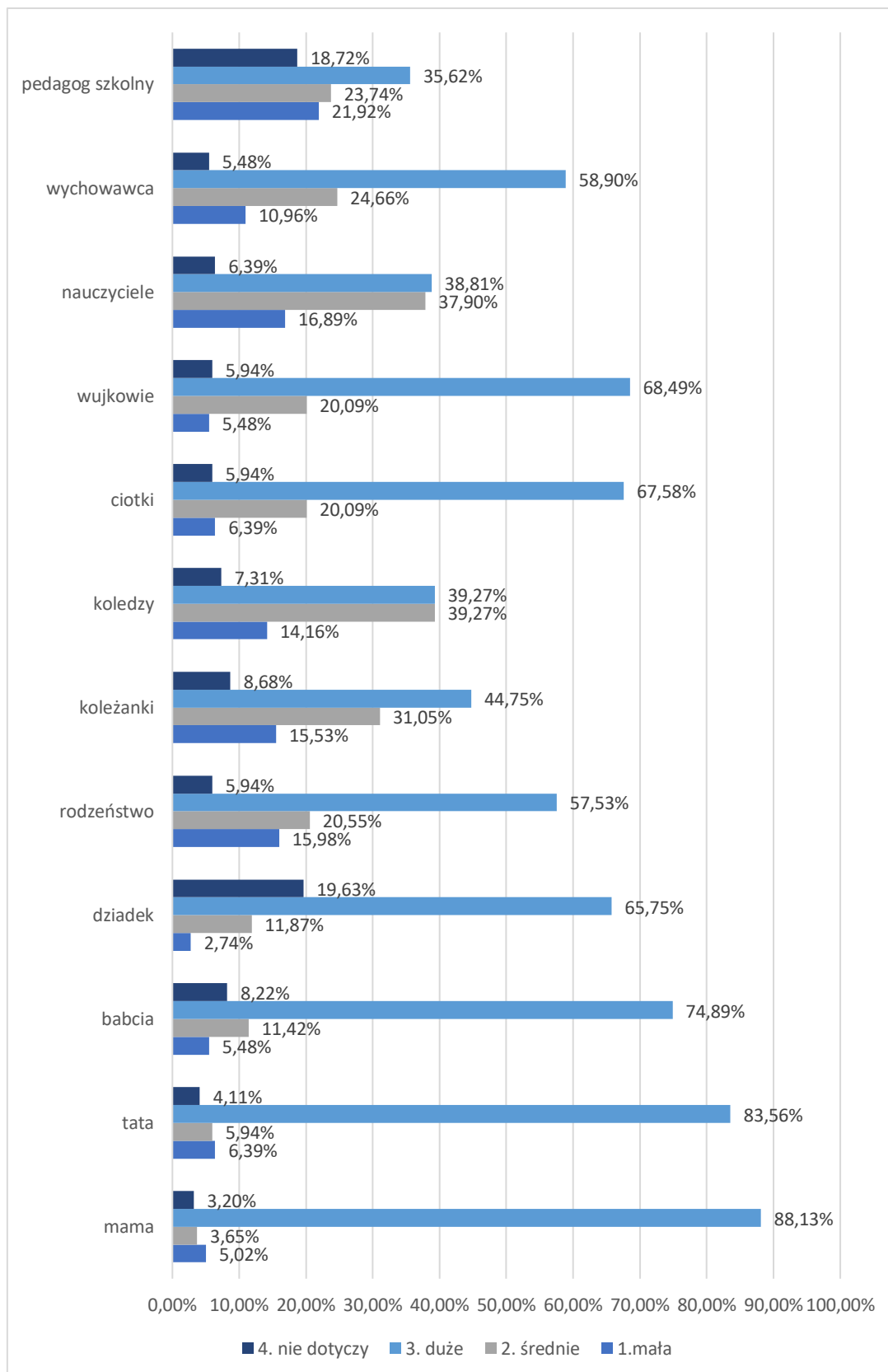

Wykres 60. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe.

Analizując poczucie bezpieczeństwa uczniów w towarzystwie różnych osób, można zauważyć następujące tendencje:

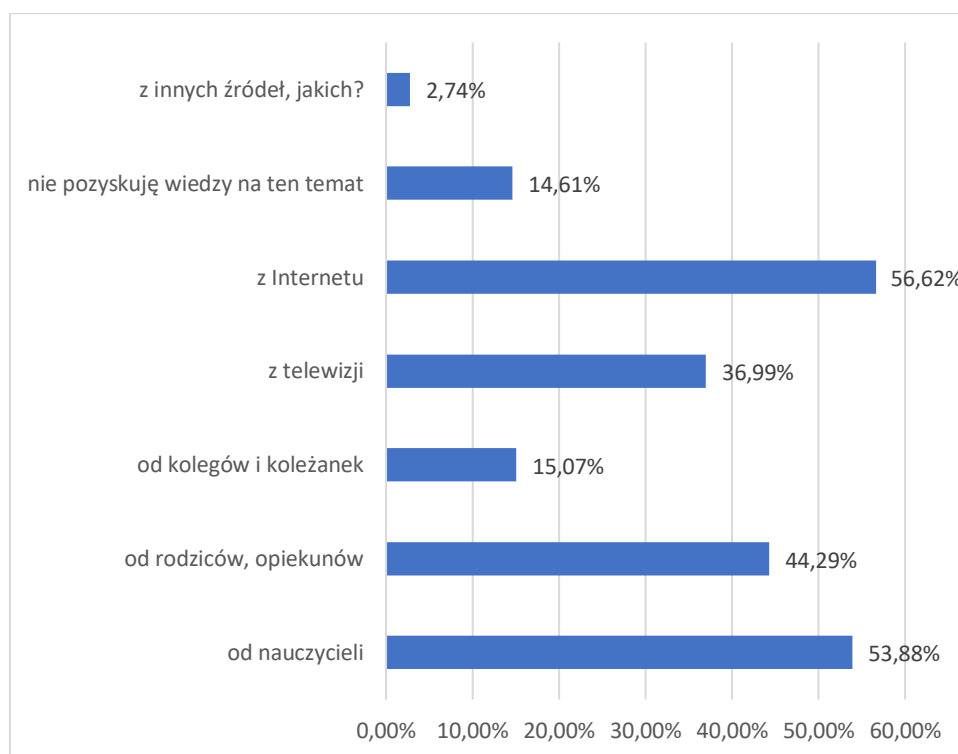
- **Rodzina:** Najwyższe poczucie bezpieczeństwa uczniowie odczuwają w towarzystwie matki i ojca, z odpowiednio 88,13% i 83,56% wskazań. W przypadku babci i dziadka, choć poczucie bezpieczeństwa jest również znaczące, jest nieco niższe, z odpowiednio 74,89% i 65,75% odpowiedzi. Dzieci i młodzież zazwyczaj czują się bezpiecznie w obecności bliskich, co jest zgodne z oczekiwaniami.

- **Rodzeństwo:** Poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie rodzeństwa jest bardziej zróżnicowane. 57,53% uczniów czuje się bezpiecznie, ale 15,98% ocenia to poczucie jako małe, co może sugerować pewne napięcia lub konflikty w relacjach między rodzeństwem.
- **Koleżanki i koledzy:** W odniesieniu do rówieśników, koleżanki i koledzy wzbudzają różne poziomy poczucia bezpieczeństwa. Koleżanki są postrzegane z 44,75% uczniów czujących się bezpiecznie w ich towarzystwie, podczas gdy w przypadku kolegów wskaźnik ten wynosi 39,27%. W obu grupach jednak znaczna część uczniów ma mieszane odczucia lub ocenia poczucie bezpieczeństwa jako średnie.
- **Ciotki i wujkowie:** Poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie ciotek i wujków jest wysokie, z odpowiednio 67,58% i 68,49% uczniów czujących się bezpiecznie. To sugeruje, że dalsi członkowie rodziny również pełnią ważną rolę w zapewnianiu poczucia bezpieczeństwa.
- **Nauczyciele i wychowawcy:** Nauczyciele są postrzegani jako osoby, u których poczucie bezpieczeństwa jest mniej stabilne, z 38,81% uczniów wskazujących na „duże poczucie bezpieczeństwa” oraz 37,90% odczuwających poczucie średnie. Wychowawcy mają lepsze wyniki, z 58,90% uczniów czujących się bezpiecznie.
- **Pedagog szkolny:** Poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie pedagoga szkolnego jest najmniej stabilne, z tylko 35,62% uczniów oceniających swoje poczucie bezpieczeństwa jako „duże”. Znaczna część uczniów (21,92%) ocenia je jako małe, co może wskazywać na potrzebę większego wsparcia i zaangażowania ze strony tej osoby.

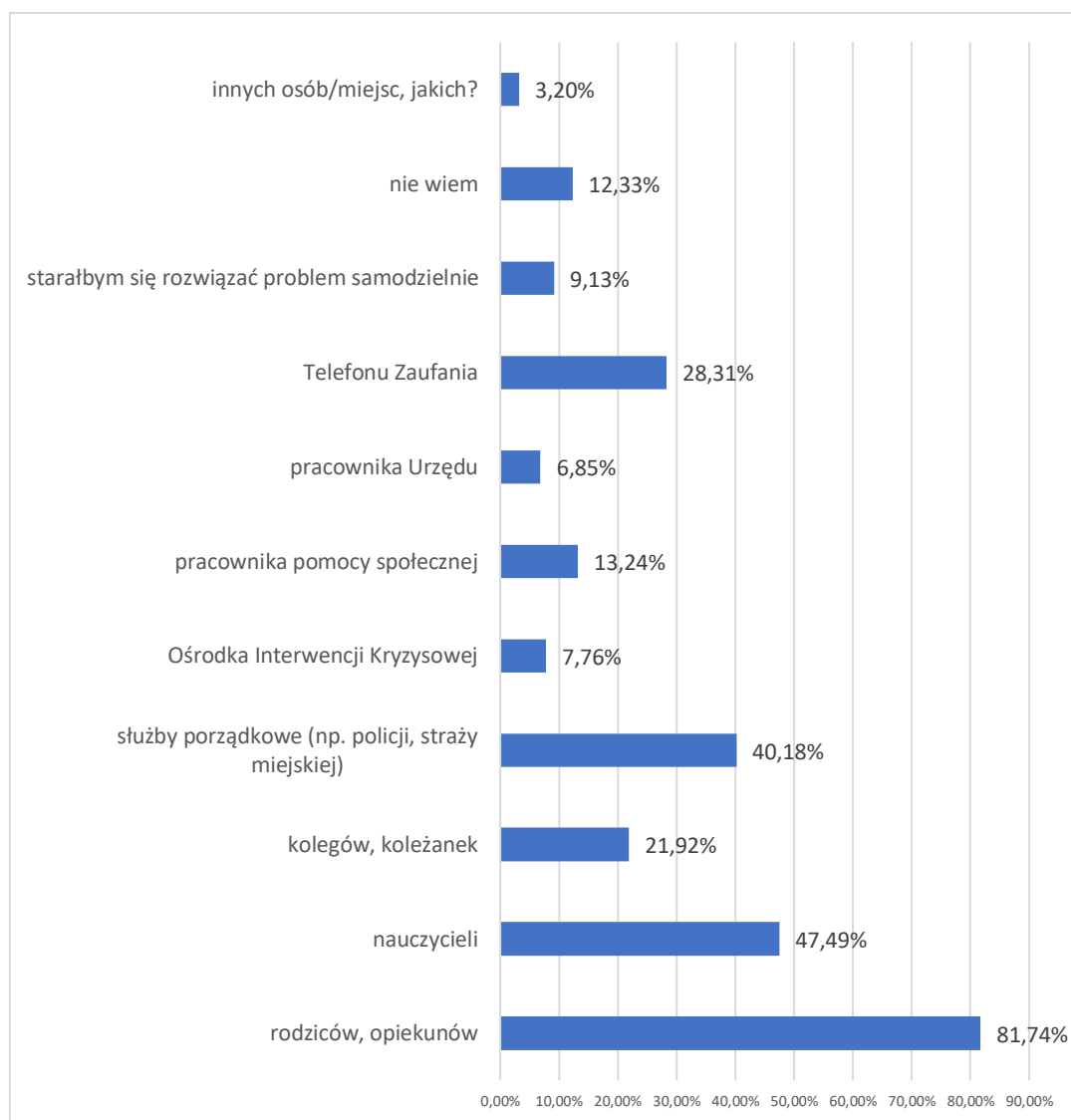
Wykres 61. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie poniżej wymienionych osób. Wybierz po jednej odpowiedzi dla każdej z grup osób.

Uczniowie czerpią wiedzę na temat agresji i przemocy oraz jej skutków z różnych źródeł. Najwięcej uczniów czerpie informacje z Internetu, co jest najczęściej wskazywaną odpowiedzią, obejmującą 56,62% respondentów. Kolejnym istotnym źródłem wiedzy są nauczyciele, od których pochodzi 53,88% odpowiedzi. Rodzice i opiekunowie również są istotnym źródłem wiedzy, z 44,29% uczniów, którzy zdobywają informacje od swojej rodziny. To pokazuje znaczenie rozmów rodzinnych i edukacji w domu w kontekście przemocy i agresji. Telewizja jest źródłem wiedzy dla 36,99% uczniów. Rozmowy z kolegami i koleżankami są mniej znaczącym źródłem wiedzy, z 15,07% uczniów czerpiących informacje w ten sposób. To sugeruje, że wpływ rówieśników na zdobywanie wiedzy na temat przemocy jest ograniczony w porównaniu do innych źródeł. Warto również zauważyć, że 14,61% uczniów nie pozyskuje wiedzy na temat agresji i przemocy, co może wskazywać na brak zainteresowania tematem lub niewielką świadomość problemu w tej grupie. Dodatkowo w odpowiedzi „inne, jakie?” (2,74%) uczniowie napisali: „Tik Tok”, a także „psycholog”.

Wykres 62. Skąd czerpiesz wiedzę na temat agresji i przemocy oraz jej skutków?

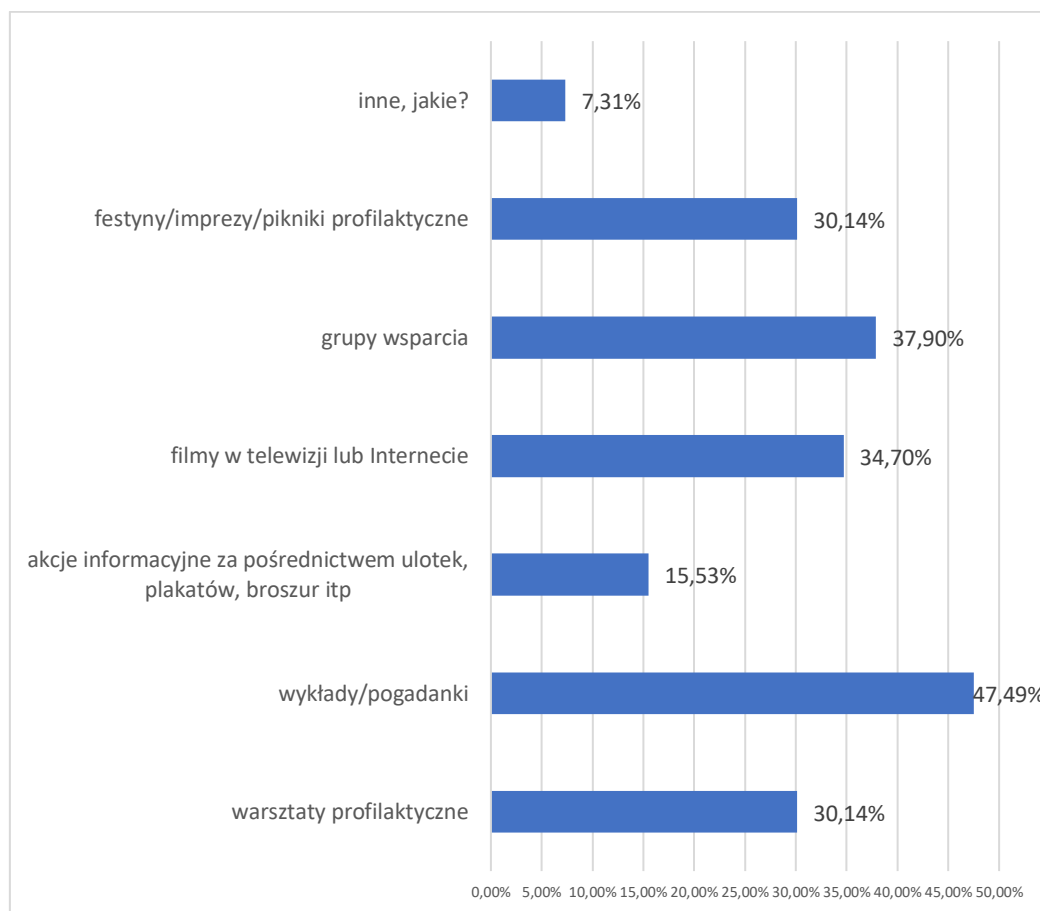
Analizując, do kogo uczniowie zwróciliby się o pomoc będąc świadkiem lub osobą doznającą przemocy, można zauważyć wyraźne preferencje oraz pewne obszary, które mogą wymagać dodatkowej uwagi. Najczęściej wskazywaną grupą są rodzice i opiekunowie, do których zwróciliby się 81,74% uczniów. To pokazuje, że większość osób w pierwszej kolejności ufa bliskim członkom rodziny i liczy na ich wsparcie w sytuacjach związanych z przemocą. Nauczyciele są kolejnym istotnym źródłem wsparcia, z 47,49% odpowiedzi, co sugeruje, że uczniowie postrzegają ich jako ważne osoby do zwrócenia się o pomoc w trudnych sytuacjach, zarówno w kontekście codziennych problemów, jak i poważniejszych incydentów przemocy. Służby porządkowe, takie jak policja czy straż miejska, są wymieniane przez 40,18% respondentów, co wskazuje, że część uczniów uznaje instytucje te za odpowiednie do interwencji w przypadkach przemocy. Telefon Zaufania jest wskazywany przez 28,31% uczniów jako potencjalne źródło pomocy. To może sugerować, że uczniowie są świadomi możliwości anonimowego wsparcia i porady, choć mniej popularnego niż bezpośrednia pomoc od rodziny czy nauczycieli. Koleżanki i koledzy są mniej preferowanym źródłem wsparcia, z 21,92% odpowiedzi. Wskazuje to na ograniczoną rolę rówieśników w interwencji w przypadku przemocy, prawdopodobnie ze względu na brak formalnego przygotowania do radzenia sobie z takimi sytuacjami. Ośrodek Interwencji Kryzysowej i pracownicy pomocy społecznej są mniej często wybieranymi opcjami, z odpowiednio 7,76% i 13,24% odpowiedzi. To może sugerować, że uczniowie mogą nie być w pełni świadomi dostępnych profesjonalnych zasobów lub mogą mieć wątpliwości co do ich skuteczności. Pracownicy Urzędów są najmniej preferowanym źródłem wsparcia, z 6,85% odpowiedzi, co wskazuje na niską znajomość lub zaufanie do tej grupy w kontekście rozwiązywania problemów związanych z przemocą. Ostatecznie, 9,13% uczniów starałoby się rozwiązać problem samodzielnie, co może świadczyć o poczuciu bezsilności lub braku wiedzy o dostępnych opcjach wsparcia. Ponadto, 12,33% osób nie wie, do kogo się zwrócić, co wskazuje na potrzebę dalszej edukacji na temat dostępnych źródeł pomocy i wsparcia. Dodatkowo w odpowiedzi „innych osób/miejsc, jakich?” (3,20%) uczniowie napisali: „nikomu bym nie powiedziała”, „babcia”, „najlepszej najlepszego przyjaciela/przyjaciółki”, a także „nie wiem”.

Wykres 63. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc będąc świadkiem lub osobą doznającą przemocy? Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Na koniec badania, uczniów zapytano, jakie formy przeciwdziałania przemocy wybieraliby najchętniej. Największa część uczniów (47,49%), najchętniej uczestniczyłaby w wykładach i pogadankach. To sugeruje, że młodzież ceni sobie bezpośredni kontakt z ekspertami i możliwość zadawania pytań oraz uzyskiwania wyczerpujących odpowiedzi na temat przemocy i sposobów jej przeciwdziałania. Grupy wsparcia są również popularne, z 37,90% wskazań. Filmy w telewizji lub Internecie są preferowane przez 34,70% uczniów. Warsztaty profilaktyczne oraz festyny, imprezy i pikniki profilaktyczne mają równą popularność, z 30,14% wskazań. Warsztaty oferują bardziej interaktywne podejście do nauki, podczas gdy festyny i imprezy mogą łączyć edukację z zabawą, co sprawia, że są bardziej atrakcyjne dla młodzieży. Akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów i broszur są najmniej

popularne, z 15,53% wskazań. W odpowiedzi „inne, jakie?” (7,31%) uczniowie wymieniali: „psycholog”, a także „nie wiem”.

Wykres 64. Poniżej wymieniono różne formy przeciwdziałania przemocy, na którą z nich uczęszczałbyś najchętniej? Możesz zaznaczyć wszystkie odpowiedzi zgodne z prawdą.

5. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Celem raportu było przedstawienie problemu zjawiska przemocy dotyczącego mieszkańców oraz uczniów Gminy Skaryszew.

Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania wniosków, które posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie Gminy Skaryszew, w tym jakości życia jego mieszkańców. Przeprowadzenie badania oraz analiza zebranych ankiet umożliwiły rozpoznanie sytuacji mieszkańców, ich opinie i postawy względem wybranych zjawisk i zagrożeń społecznych w kontekście przemocy.

Konkluzje te, wzbogacone przedstawionymi poniżej rekomendacjami, mogą być niezwykle pomocne w tworzeniu różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy. Diagnoza stanowi punkt wyjścia, jest bazą do prowadzenia pogłębionych badań, a tym samym do podejmowania adekwatnych inicjatyw w kierunku przeciwdziałania przemocy domowej w kolejnych latach.

Dokonując analizy otrzymanego materiału statystycznego należy stwierdzić, iż Gmina Skaryszew boryka się z problemem przemocy domowej, jednak jego skala nie jest na rażąco wysokim poziomie. Dokładne oszacowanie skali zjawiska przemocy jest dość trudne. Często bowiem osoby doznające przemocy nie przyznają się do tego, co może być spowodowane, między innymi racjonalizacją, usprawiedliwianiem osoby stosujące przemoc, obwinianiem siebie. Niektórzy respondenci ukrywają zjawisko przemocy domowej, gdyż stanowi ono temat wstydlivy.

W celu minimalizowania tych efektów, w badaniu zastosowano pytania dotyczące znajomości przypadków przemocy domowej w najbliższym otoczeniu oraz własnej rodzinie, osobistych doświadczeń respondentów z przemocą w domu – jako osób doznających przemocy oraz tych, którzy przemoc stosują.

5.1 Wnioski

5.1.1 Wnioski z badania mieszkańców Gminy Skaryszew

Postrzeganie problemów społecznych

Wyniki badania wskazują, że mieszkańcy gminy identyfikują alkoholizm jako najpoważniejszy problem społeczny, który wymaga intensyfikacji działań instytucji pomocowych (91,51%). Podobnie wysoka świadomość istnieje w przypadku narkomanii (86,79%) i przemoc domowej (82,08%). Problemy związane z młodzieżą, takie jak picie alkoholu, zażywanie narkotyków i dopalaczy, również są postrzegane jako istotne, choć w nieco mniejszym zakresie. W kontekście przemocy szkolnej, 87,74% respondentów uważa ją za poważny problem, co sugeruje potrzebę zwiększonej uwagi ze strony instytucji edukacyjnych i społecznych.

Wiedza na temat przemocy

Respondenci dobrze rozumieją, czym jest przemoc, wskazując na pobicie, dotykanie miejsc intymnych oraz obraźliwe komentarze jako formy przemocy. Jednakże, istnieją różnice w rozpoznawaniu mniej oczywistych form przemocy, takich jak odmowa pomocy czy zmuszanie do wykonywania prac domowych. Najważniejszymi czynnikami prowadzącymi do przemocy są nadużywanie alkoholu (95,28%) oraz agresywne zachowania w środowisku (85,85%). Wskazuje to na potrzebę interwencji w obszarze uzależnień oraz wsparcia emocjonalnego.

Przemoc domowa

Zjawisko przemocy domowej jest dostrzegane przez 39,26% respondentów, podczas gdy większość z nich nie ma pewności co do skali tego problemu. Alkoholizm jest najczęściej wskazywanym czynnikiem wpływającym na przemoc domową (92,86%). Mężczyźni są uważani za główne osoby stosujące przemoc domową (83,33%), a dzieci i młodzież za głównych odbiorców przemocy (54,76%). 40,57% respondentów zna osoby doświadczające przemocy w otoczeniu, co sugeruje, że problem nie jest marginalny.

Przemoc rówieśnicza

W kontekście przemocy rówieśniczej, 47,17% mieszkańców dostrzega ten problem w szkołach, z dominującymi formami przemocy obejmującymi zastraszanie i groźby (80,00%) oraz ośmieszanie (64,00%). Główne przyczyny przemocy w szkołach związane są z wpływem rówieśników (89,11%) oraz atmosferą w domu rodzinnym (74,26%). Sugeruje to potrzebę

współpracy szkół z rodzinami oraz monitorowania wpływu środowiska rówieśniczego na zachowanie uczniów.

Bezpieczeństwo w otoczeniu

Respondenci generalnie uważają, że przemoc domowa jest sprawą publiczną i nie powinna być ignorowana (73,58%). Większość badanych sprzeciwia się karom fizycznym wobec dzieci (90,57%) oraz nie zgadza się z twierdzeniem, że przemoc dotyczy wyłącznie rodzin z marginesu społecznego (83,96%). Istnieje także przekonanie, że policja powinna interweniować w sprawy rodzinne (53,77%). Strach przed osobą stosującą przemoc oraz wstyd są głównymi barierami w poszukiwaniu pomocy (80,19% i 69,81%).

Postawy wobec przemocy

Większość respondentów (87,74%) nie uznaje żadnych okoliczności za usprawiedliwiające przemoc, co wskazuje na silne przekonanie o nieakceptowalności przemocy. Mimo to, niewielki odsetek osób uważa, że przemoc może być uzasadniona w pewnych okolicznościach (4,72%). Respondenci rzadko przyznają się do stosowania przemocy, zaledwie 5,66% potwierdza takie zachowania.

Poszukiwanie pomocy

Najczęściej wskazywaną instytucją, do której mieszkańcy zwróciliby się po pomoc, jest Policja (81,13%), co odzwierciedla zaufanie do organów ścigania. Ośrodek Pomocy Społecznej również cieszy się znaczną popularnością (64,15%), co sugeruje potrzebę rozwoju lokalnych usług wsparcia. Mniejsze zainteresowanie instytucjami zajmującymi się uzależnieniami, takimi jak Grupa AA czy Ośrodek Leczenia Uzależnień, może wskazywać na niedostateczną świadomość lub postrzeganą nieadekwatność tych usług w kontekście przemocy domowej.

5.1.2 Wnioski z badania uczniów Gminy Skaryszew

Definicja przemocy i jej rozpoznawanie

Uczniowie przedstawiają zróżnicowane definicje przemocy. Najczęściej uznawane za przemoc są fizyczne formy agresji, takie jak pobicie pięścią lub przedmiotem (79,00%), obrażanie i wyzywanie (63,01%), oraz spoliczkowanie (60,27%). Inne formy, takie jak dotykanie miejsc intymnych, klapsy, czy zmuszanie do oglądania rozebranych osób, również są postrzegane jako przemoc, choć w mniejszym zakresie. Uczniowie mniej jednoznacznie definiują przemoc, gdy chodzi o krytykę wyglądu, zabranie własności, czy odmowę pomocy.

Przyczyny przemocy

Najczęściej wskazywane przyczyny przemocy to nadużywanie alkoholu lub innych używek (76,71%) oraz problemy rodzinne (62,56%). Inne istotne przyczyny to niepanowanie nad emocjami (69,41%) i chęć zaimponowania grupie (40,18%). Zjawisko przemocy według badanych może być także powiązane z przebywaniem wśród agresywnych osób, graniem w brutalne gry komputerowe oraz oglądaniem agresywnych filmów.

Doświadczenia związane z przemocą

37,44% uczniów przyznało, że byli świadkami przemocy, a 62,56% nie miało takich doświadczeń. Najczęściej wskazywanym miejscem, gdzie uczniowie byli świadkami przemocy, jest szkoła (64,63%). Inne miejsca to boisko (32,93%) i przestrzeń publiczna (29,27%). Przemoc najczęściej dotyczy kolegów i koleżanek (64,63%), a rzadziej rodziców i nauczycieli.

Rodzaje przemocy w szkole

W szkołach najczęściej występuje przemoc werbalna, taka jak przezywanie, wyśmiewanie i poniżanie (86,05%), a także przemoc fizyczna, w tym popychanie, szarpanie, kopanie i bicie. Przemoc psychiczna, groźby, szantaże i dokuczanie są także istotnymi problemami, podobnie jak niszczenie sprzętów i wyłudzenie pieniędzy.

Poczucie bezpieczeństwa i źródła wsparcia

Większość uczniów czuje się bezpiecznie w towarzystwie rodziny, szczególnie matki (88,13%) i ojca (83,56%). Poczucie bezpieczeństwa jest mniej stabilne w relacjach z rodzeństwem oraz

rówieśnikami. Nauczyciele i wychowawcy są postrzegani jako źródła wsparcia, ale uczniowie są mniej pewni w kwestii wsparcia ze strony pedagoga szkolnego.

Wiedza na temat przemocy i sposoby jej przeciwdziałania

Internet i nauczyciele są najważniejszymi źródłami wiedzy na temat przemocy dla uczniów. Istnieje znaczna liczba uczniów, którzy nie są pewni, gdzie szukać pomocy lub w ogóle nie poszukują informacji. W zakresie przeciwdziałania przemocy uczniowie preferują wykłady i pogadanki (47,49%), grupy wsparcia (37,90%), oraz filmy i warsztaty profilaktyczne. Akcje informacyjne takie jak ulotki i plakaty są najmniej popularne.

Zwracanie się o pomoc

Uczniowie najczęściej zwracaliby się o pomoc do rodziców (81,74%) lub nauczycieli (47,49%). Służby porządkowe i telefon zaufania są mniej preferowanymi źródłami wsparcia. Zaskakująco mało uczniów korzysta z profesjonalnych zasobów takich jak ośrodek interwencji kryzysowej czy pracownicy pomocy społecznej.

5.2 Rekomendacje

Problem przemocy, zarówno w domu, jak i w szkole, jest istotnym wyzwaniem, przed którym stoi Gmina Skaryszew. Wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców i uczniów jednoznacznie wskazują na potrzebę intensyfikacji działań w zakresie profilaktyki, edukacji i interwencji. Rekomendacje przedstawione poniżej mają na celu rozbudowanie interdyscyplinarnego systemu wsparcia, który nie tylko ograniczy skalę przemocy, ale również wzmocni poczucie bezpieczeństwa i społecznej solidarności wśród mieszkańców gminy.

Współpraca z gminną komisją ds. rozwiązywania problemów alkoholowych

1. Zwiększenie dostępności do poradnictwa w zakresie uzależnień od alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych.

Szkolenia dla nauczycieli i pracowników szkół w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy rówieśniczej

1. Programy szkoleniowe: Wprowadzenie szkoleń dla nauczycieli i pracowników szkół na temat rozpoznawania oznak przemocy rówieśniczej, interwencji kryzysowych i metod

przeciwdziałania przemocy. Szkolenia powinny obejmować zarówno teorię, jak i praktyczne ćwiczenia.

2. Wsparcie psychologiczne: Zapewnienie stałego dostępu do konsultacji psychologicznych dla nauczycieli i pracowników szkoły, którzy potrzebują wsparcia w radzeniu sobie z przypadkami przemocy wśród uczniów.

Zorganizowanie regularnych warsztatów i prelekcji w szkole na temat różnych form przemocy i ich konsekwencji

1. Warsztaty w szkole: Organizowanie warsztatów i prelekcji dla uczniów na temat przemocy fizycznej, psychicznej, emocjonalnej i cyberprzemocy. Zajęcia te powinny być prowadzone przez ekspertów .
2. Materiały edukacyjne: Dostarczanie materiałów edukacyjnych, takich jak broszury, plakaty i filmy, które będą dostępne w szkole i bibliotekach, aby uczniowie mogli samodzielnie zgłębiać temat.

Utrzymywanie kampanii informacyjnych w: szkole, środowisku lokalnym

1. Kampanie społeczne: Prowadzenie kampanii informacyjnych w mediach społecznościowych, na stronach internetowych szkół i lokalnych portalach informacyjnych. Kampanie te powinny być atrakcyjne wizualnie i dostosowane do młodzieży, z uwzględnieniem nowoczesnych form przekazu, takich jak krótkie filmy, infografiki i podcasty, rozpowszechnianie ulotek profilaktycznych w formie e-booków w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Prowadzenie regularnych kampanii społecznych na temat różnych form przemocy – fizycznej, psychicznej, emocjonalnej i seksualnej – oraz ich długoterminowych konsekwencji. Kampanie te powinny być skierowane zarówno do młodzieży, jak i dorosłych.

Prowadzenie szkoleń i warsztatów dla rodziców na temat rozpoznawania oznak przemocy sposobów radzenia sobie z agresją w rodzinie

1. Szkolenia dla rodziców: Organizowanie szkoleń dla rodziców na temat rozpoznawania oznak przemocy, sposobów reagowania na przemoc i metod radzenia sobie z agresją w rodzinie. Szkolenia powinny być prowadzone przez psychologów i specjalistów ds. przemocy domowej.
2. Poradnictwo rodzinne: Zapewnienie dostępu do bezpłatnego poradnictwa rodzinnego i psychoterapii dla rodzin, które doświadczają problemów związanych z przemocą.

**Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania
w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej**

1. Wykłady i szkolenia: Regularne organizowanie szkoleń, wykładów, warsztatów dla: pracowników pomocy społecznej, policji, członków gminnych komisji ds., rozwiązywania problemów alkoholowych, kuratorów, przedstawicieli oświaty oraz służby zdrowia. Szkolenia w zakresie: rozpoznawania przemocy domowej, pogłębiania wiedzy i umiejętności i w zakresie pomocy ofiarom przemocy, rozpoznawanie symptomów krzywdzenia dzieci, szkolenia jak pomagać interdyscyplinarnie. Wykłady mające na celu zwiększenie świadomości na temat różnych form przemocy i ich konsekwencji.
2. Programy psychologiczno-terapeutyczne: obowiązkowe szkolenia dla członków zespołu oraz grup diagnostyczno-pomocowych.
3. Wsparcie psychologiczne: zapewnienie stałego dostępu do konsultacji psychologicznych dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

**Prowadzenie innowacyjnych metod działania przeciwko problemom społecznym
związanych z przemocą domową**

1. Prowadzenie treningów asertywności mających na celu wzmacnianie poczucia własnej wartości, podnoszenie kompetencji wychowawczych, pogadanki-wykłady na temat dobrych relacji w systemie rodzinnym, wzmocnienie więzi emocjonalnych w rodzinie, dialog motywujący jako skuteczna metoda komunikacji w rodzinie.

Implementacja powyższych rekomendacji pomoże w znacznym stopniu zredukować problem przemocy domowej i rówieśniczej w gminie. Zwiększenie świadomości, edukacja i wsparcie dla osób dotkniętych przemocą są kluczowe dla stworzenia bezpiecznego i wspierającego środowiska dla wszystkich mieszkańców. Regularna ewaluacja i dostosowywanie programów do potrzeb społeczności zapewni ich skuteczność i trwały wpływ na poprawę sytuacji.